

Vlaams
Parlement

vergadering **C9 – BIN1**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 4 oktober 2011

INHOUD

Interpellatie van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de uitspraken van de waarnemend burgemeester van Linkebeek - 221 (2010-2011)	5
Met redenen omklede motie	7
Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de promotie van Vlaanderen als filmlocatie - 2749 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Jean-Jacques De Gucht tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het afzeggen van de opnames door Vishesh Films in Vlaanderen - 2751 (2010-2011)	7
Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de vernieuwing van de toeristische borden langs de autosnelwegen - 2820 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over toeristische borden langs autosnelwegen - 2829 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toeristische infoborden langs de snelwegen - 2871 (2010-2011)	13
Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de financiële situatie van de Vlaamse gemeenten - 2623 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de financiële toestand van lokale besturen - 2625 (2010-2011)	

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de pensioenen voor de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten

- 2868 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de alarmerende toestand van de gemeentefinanciën

- 81 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de conceptnota 'Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk'

- 2626 (2010-2011)

34

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het pleegzorgverlof voor Vlaamse ambtenaren

- 2652 (2010-2011)

38

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het groeiend succes van het Brussels Onthaalbureau bon vzw

- 2723 (2010-2011)

43

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het elektronisch stemmen bij de lokale verkiezingen van oktober 2012

- 2726 (2010-2011)

48

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Interpellatie van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de uitspraken van de waarnemend burgemeester van Linkebeek - 221 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, de zaak van drie van de zes burgemeesters van de faciliteitengemeenten lijkt wel een ‘never ending story’ te worden. Niet alleen de voorbije jaren heeft het voor commotie gezorgd, maar ook binnen de federale onderhandelingen. Uw voorganger en uzelf hebben de voorgedragen kandidaten van Wezembeek, Linkebeek en Kraainem meer dan één keer niet benoemd. De voornaamste reden was dat ze bij het rondsturen van de oproepingsbrieven voor de verkiezingen de omzendbrief-Peeters niet volgden. De oproeping voor de verkiezingen gebeurde in de taal van de betrokkene. U en uw voorganger oordeelden dat wie zoiets wetens en willens doet, niet kan worden benoemd tot burgemeester.

Die drie heerschappen zijn nogal hardleers, maar de waarnemend burgemeester van Linkebeek spant toch wel de kroon. In het programma Terzake van 9 september 2011 liet hij weten dat hij bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 zeer bewust de oproepingsbrieven opnieuw in de taal van de betrokkene zal laten opstellen en versturen, wat dus ingaat tegen de omzendbrief-Peeters. Hij beweert dat hij de federale wet daarmee toepast. Dat is een moedwillig misverstand. De wetgeving is inderdaad federaal, maar de omzendbrief-Peeters interpreteert die wetgeving en de Vlaamse overheid heeft daar het toezicht op. De Raad van State heeft in verschillende arresten de omzendbrief-Peeters gevalideerd als de correcte toepassing van de taalwetgeving.

Het is niet alleen stuitend dat drie kandidaat-burgemeesters de taalwetgeving zeer bewust en op verschillende vlakken hebben overtreden, het is nog stuitender dat een waarnemend burgemeester nu reeds aankondigt dat hij bij de komende gemeenteraadsverkiezingen zeer bewust de regelgeving, zoals die door de Vlaamse overheid wordt opgelegd en die door de Raad van State werd bevestigd als een correcte interpretatie van de regelgeving ter zake, gaat overtreden. Het is precies op basis van de negatie van de omzendbrief-Peeters dat de betrokkene de toegang tot het ambt van burgemeester werd geweigerd.

Minister, die drie gemeenten spelen al bijna zes jaar met onze voeten. U en uw voorganger hebben er goed aan gedaan om die drie kandidaten niet te benoemen. We kunnen het daar niet bij laten. Als ze op voorhand aankondigen dat ze opnieuw hetzelfde gaan doen, diezelfde wetsovertreding, dan is er meer nodig. Ik kan me moeilijk voorstellen dat een burgemeester, waar ook in Vlaanderen, die aankondigt dat hij bij de verkiezingen de wetgeving bewust gaat overtreden, ongemoeid zou worden gelaten.

Er kan eventueel een probleem zijn bij een tuchtsanctie, in die zin dat men onrechtstreeks de omzendbrief-Peeters zelf ter discussie zou kunnen stellen. Wij weten dat, minister, maar door het BHV-akkoord – als dat tenminste doorgaat – kan beroep tegen de weigering tot benoeming niet langer worden aangetekend bij de Nederlandstalige kamer van de Raad van State, maar bij de algemene tweetalige kamer. Als dat doorgaat, kan men de omzendbrief-Peeters alsnog onderuit proberen te halen. De eventuele bekommernis om geen tuchtsanctie te moeten nemen, omwille van het feit dat men dan de omzendbrief-Peeters in het gedrang zou brengen, is eigenlijk helaas een beetje verdwenen.

Minister, bent u op de hoogte van de verklaringen van de waarnemend burgemeester van Linkebeek? Ik neem aan van wel. Overweegt u, gelet op het BHV-deelakkoord, alsnog tuchtsancties ten aanzien van die waarnemend burgemeester die overigens ook eerste schepen is?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, mijnheer Van Hauthem, ik heb de uitzending van Terzake waaraan u refereert niet gezien, maar ik heb kennis genomen van de uitspraken van de waarnemend burgemeester van Linkebeek. Ik heb daar net zoals u uit afgeleid dat hij bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen opnieuw de wet zal overtreden en de oproepingsbrieven zal versturen in de taal van de betrokken inwoner zoals hij dat in het verleden al een paar maal gedaan heeft.

U wijst er terecht op dat dit er in het verleden zowel bij mijn voorganger als bij mij ertoe geleid heeft dat hij niet tot burgemeester benoemd is. Wat mij betreft, is het heel duidelijk dat de heer Thiéry probeert. Meteen is het ook duidelijk dat hij bevestigt dat hij niet voldoet aan de voorwaarden om tot burgemeester benoemd te worden. De burgemeester is ingevolge het Gemeentedecreet bevoegd voor de correcte uitvoering en naleving van de wetten en decreten. Wie zelf zegt “ik ga de wet niet toepassen”, kan niet tot het ambt van burgemeester worden benoemd. Ik heb dat ook toegepast bij de niet-benoeming van Véronique Caprasse. Le Soir wijdt daar vandaag een halve pagina aan, met uittreksels uit het onderhoud dat ik met haar had.

Het afleggen van politieke verklaringen en het formuleren van intenties is evenwel niet voldoende om een tuchtsanctie op te leggen. Aan de hand van uitspraken van Thiéry kan ik niet optreden op tuchtrechterlijk vlak. Als de waarnemend burgemeester volgend jaar doet wat hij nu aankondigt, zal ik onmiddellijk laten optreden vanuit het toezicht. We hebben in het verleden in goede samenwerking met de gouverneur van Vlaams-Brabant altijd opgetreden. Onwettige beslissingen worden onmiddellijk geschorst, ze worden vernietigd. Als er effectief onwettige oproepbrieven worden verstuurd, wordt dat op kosten van de gemeente rechtgezet, door tussenkomst van de gouverneur. De man maakt het zichzelf onmogelijk om burgemeester te worden na de volgende verkiezingen.

Ik voeg daaraan toe dat er een ontwerp van decreet voorligt. Het is al goedgekeurd door de regering. Daarin staat dat een kandidaat-burgemeester die door de Vlaamse Regering niet wordt benoemd tijdens dezelfde zittingsperiode niet meer opnieuw kan worden voorgedragen voor het ambt van burgemeester. De heer Thiéry is dubbel gewaarschuwd. Eén: als hij de wet overtreedt zoals hij aankondigt, zal hij opnieuw niet benoemd kunnen worden. Twee: als hij niet benoemd wordt, kan hij ook niet meer worden voorgedragen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, ik wil beginnen met uw ontwerp van wijziging van Gemeentedecreet. Het herhaaldelijk voordragen van de burgemeesters wordt onmogelijk gemaakt. Daar zijn we uiteraard heel tevreden mee. Het is de letterlijke tekst van ons voorstel van decreet, dat hier toen is weggestemd. Het belangrijkste is dat het is overgenomen. We zijn heel gelukkig dat dat in het voorontwerp van decreet staat.

Minister, u zegt ook dat als de persoon in kwestie dat doet, hij niet meer zal worden benoemd en dat dat een waarschuwing is. Dat is juist, maar blijkbaar heeft het verleden die mensen niets geleerd. Hij weet zeer goed dat, als hij die uitspraken doet, hij de intentie toont om opnieuw bewust in de fout te gaan bij de gemeenteraadsverkiezingen. Daar komt het op neer. Dat hij dat ook zal doen, daar mogen we van uitgaan.

Minister, u verschuilt zich wat te gemakkelijk achter het feit dat u niet kunt optreden op basis van intenties. Juridisch zal dat ongetwijfeld zo zijn. Er moet eerst een daad worden gesteld vooraleer men kan optreden. Dat begrijp ik. Maar ook dit is een daad. In het verleden hebben de daden van de betrokkenen aangetoond dat ze zich meer kunnen permitteren dan om het even welke andere burgemeester in Vlaanderen.

Ik kom terug op mijn opmerking – u weet wel wat ik daarmee bedoel. In de Bijzondere Wet staat dat als men tegen een burgemeester een tuchtsanctie neemt, men tot de algemene

vergadering van de Raad van State kan geraken. Dan kunnen er eventueel problemen rijzen met de interpretatie van de omzendbrief-Peeters. Als we het deelakkoord over BHV bekijken, dan zou dat niet alleen voor een tuchtsanctie zijn, maar ook voor een niet-benoeming. Dat het niet meer de Vlaamse kamer is, maar wel de algemene vergadering, en dus de paritair samengestelde Raad van State. Dan vraag ik me af waarom de terughoudendheid, die ik het verleden begreep, nu nog wordt gehandhaafd.

Laten we wel wezen, er zijn in dit land blijkbaar twee soorten Raad van State: een slechte die ons gelijk geeft, en een goede waarvan men hoopt dat ze aan de Franstalige interpretatie van een en ander zal tegemoetkomen. Voor de rest is het een Belgische Raad van State, maar blijkbaar zijn er toch verschillen.

Minister, u kondigt nu al aan dat als hij dat doet, hij niet zal worden benoemd, ook niet in de toekomst. Het zou er nog maar aan ontbreken, zou ik zeggen, dat de Vlaamse Regering het geweer van schouder zou veranderen. Nu zijn er toch redenen om de tuchtprocedure ten minste in overweging te nemen, gelet op wat in het deelakkoord over BHV staat.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, u hebt het voorstel van decreet gelanceerd, het is uw verdienste. Wij hebben het letterlijk overgenomen. Er stond geen copyright op, de formulering was goed en die eer komt u toe.

Als ikzelf een verdienste heb, dan is het dat de hele meerderheid nu achter dit voorstel staat, en dat het nu kracht van wet zal krijgen. Dat is niet onbelangrijk. Zo hebben we allebei ons doel bereikt.

U zegt dat ik geen juridische poot heb om op te staan aan de hand van verklaringen. Ik verschuil me nergens achter. Wettelijk kan ik niet optreden tegen uitlatingen, maar u kunt er van op aan dat als er een niet-benoemingsbesluit komt, ik dit met zeer grote zorgvuldigheid zal onderbouwen en formuleren.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Van Hauthem werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de promotie van Vlaanderen als filmlocatie
- 2749 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Jean-Jacques De Gucht tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het afzeggen van de opnames door Vishesh Films in Vlaanderen
- 2751 (2010-2011)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Bourgeois.

De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag om uitleg is ingegeven door commentaren in het kader van de ondersteuning van films en van de promotie van

Vlaanderen als filmlocatie. We kunnen discussiëren over de vraag of dat een kerntaak is van de overheid, maar ik merk dat verschillende steden in Vlaanderen inspanningen doen om hun stad als filmlocatie op de kaart te zetten.

Als je beslist om dat te doen, moet dat op een professionele manier gebeuren. Onder meer Location Flanders en het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) werken daarrond, maar ook Toerisme Vlaanderen doet zijn duit in het zakje in het kader van de promotie van de Vlaamse kunststeden. Blijkbaar loopt er ook een en ander fout. Dat was het geval met de Bollywoodproductie “Blood Money”. Voor die film zouden onder andere opnames gemaakt worden in Antwerpen.

Toerisme Vlaanderen zou 150.000 euro in dit project investeren. De mededeling van de fout door Toerisme Vlaanderen was redelijk beknopt. Men spreekt over een beslissing van de producent zelf, maar in de media laat de administrateur-generaal weten dat Toerisme Vlaanderen blijkbaar ontevreden was over het scenario, dat een negatief beeld schetste over Vlaanderen. Toerisme Vlaanderen zou zich daarover hebben beklagd bij de producenten van die film.

Als men dit soort projecten financiert, moet men weten dat men geen documentaire of promotiefilmpje over Vlaanderen subsidieert. Men ondersteunt een film, en een film hangt natuurlijk vast aan een scenario, waarin logischerwijze niet te veel in gebroddeld wordt. Dat is de vrijheid van de scenaristen en de filmmakers.

Minister, ik heb gelezen dat in het scenario stond dat er in Antwerpen mogelijks bloeddiamanten zouden worden verhandeld, en dat er in Antwerpen veel moslimextremisme is. Ik weet niet hoe u dat bekijkt vanuit de vredige gemeente Izegem, maar als Antwerpenaar weet ik dat dit scenario niet zo ver van de realiteit afstaat.

De mensen van de Bollywoodproductie waren wat misnoegd. Ik citeer Mahesh Bhatt van Vishesh Films, die geen kleine speler is in de sector: “België heeft geen filmtraditie. Het heeft me niet verbaasd dat er zoveel tijd nodig was om tot een akkoord te komen. Laat dit een les zijn voor België: als je filmopnames wilt organiseren, zorg dan in godsnaam dat je een professioneel filmbeleid hebt.”

Minister, dergelijke uitspraken van een van de grootste filmmakers van de wereld, doen geen goed voor Vlaanderen als filmlocatie, en zo lopen we imagoschade op. Wat zijn de concrete redenen waarom dit project is stopgezet? Welke bedragen werden er door de Vlaamse overheid in dit project geïnvesteerd, zowel wat Toerisme Vlaanderen, het VAF of eventuele anderen betreft? Werden de gemaakte kosten gerecupereerd? Zo ja, hoe? Is er een poging geweest, zoals de administrateur-generaal laat uitschijnen in een artikel in De Standaard van 5 september 2011, om in te grijpen in de inhoud? Is dat eigenlijk verstandig als je Vlaanderen als filmlocatie wil promoten? Is er ter zake overleg geweest met de filmcellen van betrokken Vlaamse steden?

In Antwerpen was men heel enthousiast dat zo’n groot filmproducent Antwerpen als locatie wilde gebruiken. Is er overleg geweest met de steden? Zo ja, wat was hiervan het resultaat? Zo neen, waarom is er geen overleg geweest als men het toch nodig vond om in te grijpen in het scenario van de film? Wat zijn de gevolgen van dit incident inzake de promotie van Vlaanderen als filmlocatie? Dienen er maatregelen genomen te worden om een negatief imago dat zou kunnen zijn ontstaan, weg te masseren? Zo ja, welke? Wat is de stand van zaken wat betreft de aantrekkelijkheid van Vlaanderen voor buitenlandse filmproducties? Is dit naar verhouding met eventuele gestelde doelstellingen?

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Voorzitter, minister, collega’s, de filmmaatschappij is uitgeweken naar Kaapstad om die film op te nemen. Daarover kregen we vreemde

boodschappen in de media. Het zou komen omdat we Vlaanderen enkel op een rooskleurige manier willen voorstellen. Slechte communicatie komt ook aan bod.

We zijn naar India geweest en hebben daar gesproken met de personen die verantwoordelijk zijn voor het aantrekkelijk maken van Vlaanderen. Dat was iemand uit New Delhi die daarvoor geregeld afzakte naar Mumbai. Hoe zal dat verlopen in de toekomst? Worden er voorwaarden gesteld door Toerisme Vlaanderen over hoe Vlaanderen in beeld moet komen? Waarom stellen we die voorwaarden?

Ik ga ervan uit dat mensen het onderscheid kunnen maken tussen fictie en realiteit en dat men niet naar hier komt voor de fictie van een film, maar voor het decor waarin die film wordt opgenomen. Wordt dit beleid steeds toegepast? Heeft dit in het verleden al geleid tot plannen die zijn afgesprongen? Hoe gaan we ervoor zorgen dat we die 150.000 euro kunnen recupereren? Hoe gaan we ervoor zorgen dat we een juister imago van Vlaanderen naar buiten kunnen brengen?

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer Wienen, u had het over het onderscheid tussen fictie en realiteit. Als u Antwerpen en de diamanthandel in één adem noemt met de bloeddiamant, of daarover onduidelijkheid laat bestaan, dan wil ik u erop wijzen dat de Kimberly-akkoorden gelijkstaan met Antwerpen en Antwerpse diamanthandel met de Kimberly-akkoorden. Laat er geen misverstand over bestaan dat de handel in Antwerpen heel ethisch is en zeker ver van verdachtmaking inzake handel in bloeddiamanten moet worden gehouden.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voor mijn antwoord op deze vraag om uitleg heb ik mijn licht opgestoken bij Toerisme Vlaanderen, dat deze zaak heeft afgehandeld. De dienst vraagt erop te wijzen dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen de rol van Toerisme Vlaanderen en die van eventuele andere spelers.

Toerisme Vlaanderen heeft zich ingespannen om de Indiase filmindustrie warm te maken om in Vlaanderen een film te komen opnemen met het doel Vlaanderen als toeristische bestemming bekend te maken in India. Dat is de enige rol die Toerisme Vlaanderen hierin kan spelen. Het is een instrument dat vaker wordt gebruikt, ook door steden.

De rol van Toerisme Vlaanderen in verband met de opnames heeft zich enkel beperkt tot het aanleveren van logies voor de crew, vliegtuigtickets, cargo en de nodige vergunningen door de lokale film offices van de steden waar de opnames zouden plaatsvinden. Die vergunningen werden ook tijdig afgeleverd. De nodige reservaties, vergunningen en vluchten waren reeds in orde voordat de regisseur de opnames annuleerde en naar Kaapstad is gegaan.

De redenen die Vishesh Films vermeldde waren: te weinig concrete bevestigingen vanwege de lokale line producer aangaande locaties, onduidelijke vragen vanwege de line producer die de Indiase producers niet begrepen, te hoge prijzen voor huur van materiaal en lokale crew – volgens de regisseur lagen de prijzen vier maal hoger dan de gangbare prijzen –, een gebrek aan ondersteuning in Vlaanderen en ingewikkelde procedures om vergunningen te verkrijgen. Nochtans wijst Toerisme Vlaanderen erop dat alle vergunningen tijdig waren afgeleverd.

De eerste drie redenen houden verband met problemen die Vishesh Films ondervond met de lokale leveranciers, zoals de line producer waarmee ze in Vlaanderen een overeenkomst hadden gesloten. Het volledig technisch en logistiek gedeelte van het maken van een film is een terrein waar Toerisme Vlaanderen niet in thuis is en zich ook niet aan gewaagd heeft. Het contract met Vishesh Films stipuleerde dat Vishesh Films voor de technisch-logistieke kant overeenkomsten zou maken met de lokale leveranciers. Het was dus niet de taak van Toerisme Vlaanderen om te ondersteunen bij de opnames, wat eerder wel gesuggereerd werd in het persartikel. Men moet voorzichtig zijn met wat men leest in de media over mogelijke verklaringen. Dat zijn de redenen die Vishesh Films heeft bekendgemaakt aan Toerisme Vlaanderen.

We hebben ook gelezen dat een paar dagen later de heer Bhatt in de Times of India als reden opgaf dat de Antwerpse diamantsector druk heeft uitgeoefend opdat de Indiase ploeg zou wegblijven. De Antwerpse diamantsector heeft dat duidelijk ontkend, en ik kan hieraan toevoegen dat Toerisme Vlaanderen over de inhoud van de film geen contact heeft gehad met de Antwerpse diamantairs en er vanwege de sector ook geen inmenging of druk is geweest bij Toerisme Vlaanderen.

En dan is er de suggestie dat er te hard is ingegrepen in het scenario. Het contract dat Toerisme Vlaanderen met Vishesh Films sloot, bepaalde dat twee derden van de film zich in Vlaanderen moest afspelen, dat men Vlaanderen niet in een slecht daglicht mocht stellen en dat Toerisme Vlaanderen het scenario vooraf mocht lezen en aanpassingen kon vragen. Omdat Toerisme Vlaanderen deze film ondersteunde voor promotionele doeleinden, waren dat geen onlogische prestaties.

Vishesh Films stemde in met deze clausules die contractueel zijn overeengekomen. Het doel van Toerisme Vlaanderen was om een promotiecampagne te voeren in India om Vlaanderen te profileren als toeristische bestemming. Toerisme Vlaanderen heeft geen wijzigingen aangebracht aan het script. Helemaal op het einde heeft Vishesh een ander script bezorgd dan het aanvankelijke romantische verhaal. Dan heeft Toerisme Vlaanderen verwezen naar de overeenkomst waarin stond dat Vlaanderen niet in een negatief daglicht mocht komen te staan.

Vishesh Films heeft daarna wijzigingen aangebracht aan het script. De versie van het scenario was reeds goedgekeurd toen de regisseur belde om de opnames af te zeggen. Deze aanpassingen heeft de regisseur niet als reden aangehaald om de opnames te annuleren.

Het Vlaams Audiovisueel Fonds heeft niet in dit project geïnvesteerd. Toerisme Vlaanderen investeerde rechtstreeks 68.642 euro. De uitgaven omvatten vliegtuigtickets, transport, logies en twee verkenningsreizen. Bij een annulering veertien dagen voor aanvang van de opnames, was Vishesh verplicht om de gedane prospectiereizen van de regisseur en producer terug te betalen. Aangezien deze termijn van veertien dagen niet is gevolgd – er is een dag voor aankomst geannuleerd – maakt Toerisme Vlaanderen aanspraak op bijkomende compensaties. Welke compensaties dat zijn, werd niet contractueel vastgelegd. Ze zullen deel uitmaken van onderhandelingen met Vishesh, die hopelijk niet worden gevolgd door een procedure. Zo nodig moet natuurlijk worden geprocedeerd.

Als het project volgens plan was verlopen, zou Toerisme Vlaanderen ongeveer 150.000 euro in dit project investeren. Dat bedrag omvatte ook andere kosten waaronder de promotieacties bij de release van de film in India bijvoorbeeld.

Ik heb eerder aangegeven dat Toerisme Vlaanderen in samenspraak met Vishesh Films had besloten erop toe te zien dat Vlaanderen niet in een slecht daglicht werd gesteld. Toen het script veranderde, heeft Toerisme Vlaanderen daar ook nog eens op gewezen. Daarom heeft de filmmaker kleine wijzigingen aangebracht, maar die lieten verhaal en thema volledig intact. Volgens Toerisme Vlaanderen zijn die nooit ingeroepen om over te gaan tot annulatie.

De lokale ‘city film offices’ hebben een uitstekende medewerking verleend aan dit project. Inhoudelijk hebben ze geen rol gespeeld, maar ze hebben er wel alles aan gedaan om de geplande opnames zo goed mogelijk te ondersteunen.

Zo kort na de gebeurtenissen zijn de gevolgen van deze annulering moeilijk precies in te schatten. Volgens de vertegenwoordiging van Toerisme Vlaanderen in India is er in de media alleszins bijna geen aandacht geweest voor het afspringen van dit project. Toerisme Vlaanderen heeft zich in India ook voorzichtig en discreet opgesteld tegenover de lokale filmsector, ook na de annulatie door Vishesh Films.

Toerisme Vlaanderen verwacht dat de gevolgen beperkt zullen zijn. Vlaanderen blijft even aantrekkelijk voor buitenlandse filmmakers als voor de eenzijdige beslissing van Vishesh

Films. Er zijn de voorbije jaren talrijke buitenlandse filmproducties geweest, die prima verlopen zijn.

Toerisme Vlaanderen is in dit verhaal vooral betrokken omdat film een goede impuls kan geven aan de bekendheid van Vlaanderen als toeristische bestemming. Als het puur gaat over de aantrekkelijkheid van Vlaanderen als filmlocatie voor buitenlandse producenten, dan lijkt het me eerder aan mijn collega bevoegd voor filmbeleid om daarop te antwoorden. Natuurlijk is wisselwerking en samenwerking nuttig en nodig.

Hiermee, mijnheer De Gucht, heb ik ook op uw eerste vraag geantwoord. Ik heb de contouren geschetst van de gemaakte afspraken, en ik heb de redenen gegeven die werden ingeroepen voor de annulering. Het waren redenen van technische en logistieke aard. Ze hadden betrekking op de beweerde hoge kosten. Het zijn allemaal zaken die buiten de overeenkomst met Toerisme Vlaanderen vallen. Toerisme Vlaanderen was enkel verantwoordelijk voor logies, transport, en de vergunningen om ter plaatse te filmen. Toerisme Vlaanderen heeft zijn contractuele prestaties geleverd.

Toerisme Vlaanderen voert geen beleid om de inhoud van films of reportages te beperken, maar ziet er wel op toe dat geïnvesteerde middelen zo goed mogelijk renderen. Het betreurt deze eenzijdige annulering en zal de gemaakte kosten bij de voorbereiding van dit project proberen te recupereren bij de Indiase producent en zal het beleid dat het tot nu toe voert, ook voortzetten. Het is de eerste keer dat er iets fout loopt.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, uw antwoord is heel wat genuanceerder dan wat we in de media hebben vernomen. Daar bleek dat het enkel te wijten was aan een inhoudelijke tussenkomenst van Toerisme Vlaanderen, dat dit project was afgesprongen. Dat is dus niet het geval.

Aan de andere kant is dit een redelijk nieuw beleid van de Vlaamse Regering. De steden zijn nog niet lang bezig om zichzelf als filmlocatie te promoten. In die wisselwerking loopt er af en toe wat fout. Misschien moeten we nadenken of Toerisme Vlaanderen op het ingeslagen pad moet voortgaan. Het gaat niet over een ondersteuning van de specifieke sector, zoals het VAF doet. Het gaat over contracten van Toerisme Vlaanderen met filmmakers waarin wordt gesteld dat Vlaanderen niet in een negatief daglicht mag komen. Dat is natuurlijk problematisch voor een scenarioschrijver, die met fictie bezig is. Die scenarioschrijver heeft niet als eerste opdracht om ervoor te zorgen dat de locatie goed wordt gepromoot, maar is aangeworven om een spannende, romantische of interessante film te maken. Dat spanningsveld gaat niet verdwijnen. Misschien moet men proberen te evalueren in hoeverre dit beleid opportuun en financieel efficiënt is.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Het is inderdaad begrijpelijk dat Toerisme Vlaanderen ons op een zo positief mogelijke manier wil voorstellen. Ik heb er allesbehalve een probleem mee dat Toerisme Vlaanderen dit in haar algemeen beleid doet. Maar dat we dit ook gaan toepassen met het idee om films naar hier te halen en dan ingrijpen in scenario's, is een brug te ver. Minister, staat u achter dit beleid?

Het is bijzonder vreemd dat de persoon die in India wordt ingehuurd door Toerisme Vlaanderen – een bijzonder sympathieke vrouw overigens –, niet op de hoogte is van wat de precieze redenen zijn van het afspringen, en niet precies kan antwoorden op vragen hierover van een parlementaire delegatie. Daarin schieten we te kort. Als men niet kan antwoorden aan een parlementaire delegatie, dan betekent dat dat men het ook niet kan aan andere producenten en ook niet aan de Indiase media, die daarover vragen stellen.

Dit zet een ontwikkelende filmindustrie, met dagelijks ettelijke miljoenen bezoekers, zwaar onder druk. Minister, ik stel voor dat u daar op een adequate manier op reageert.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Minister, onze gemeente heeft ook wat ervaring met het betalen van media om in beeld te komen. Ik denk aan Windkracht 10 en aan David. Wij doen dat onder de vorm van een investeringstoelage. Pas nadat de film is gemaakt, betalen we als we de waarborgen hebben.

Het verwondert me dat er al 68.000 euro is betaald, en dat men dan vaststelt dat de film nog moet beginnen. Het lijkt dat men dat niet goed heeft bedongen in het contract.

De hotels geven gewoonlijk gratis logies. Ik vraag me af of men onderhandeld heeft om dat te verkrijgen. In onze contracten schrijven we dat bijvoorbeeld de naam Koksijde in de aftiteling wordt vermeld, en dat bepaalde herkenbare locaties in beeld worden gebracht. Zijn de criteria van Toerisme Vlaanderen gekend, zodat iedere toeristische gemeente of stad er kan op inspelen? Kent een stad of gemeente, als daar een film wordt gedraaid, de voorwaarden daarvan?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal uw bedenkingen meenemen.

Ik wil de taakverdeling nog eens uitleggen. Vlaanderen maakt middelen vrij voor Toerisme Vlaanderen. Toerisme Vlaanderen heeft de algemene opdracht om aan marketing te doen. Het departement of de minister gaan niet over de uitvoering van die taak. Toerisme Vlaanderen voert zijn taak met goed gevolg uit. De inkomende toerismecijfers zijn zeer goed. Na de crisis zijn ze weer zeer sterk gestegen, we zaten onmiddellijk op wereldniveau en halen ongeveer het dubbele van de rest van Europa.

We bewerken al een paar jaar nieuwe markten. De BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China) zijn daarbij zeer belangrijk. In Brazilië hebben we nog geen agentschap of vertegenwoordiging, in de andere landen wel. In China hebben we onze eigen vertegenwoordiging. In Rusland en India hebben we een commerciële vertegenwoordiging; dat is geen personeelslid van Toerisme Vlaanderen. Dat is de enige nuance die ik op dat vlak wil maken. Ik ken de aard niet van de gesprekken die u met de betrokken dame hebt gevoerd.

Toerisme Vlaanderen moet die marketing voeren in het buitenland. Wereldwijd, ook in Europa, wordt er steeds meer geïnvesteerd door bestemmingen, steden, landen en streken in films en tv-series bekendheid te geven en te promoten. Dat gebeurt met goed gevolg. U kent de succesverhalen van een aantal series door onze nationale zenders.

Ik ga nog een gesprek voeren met de administrateur-generaal. Toerisme Vlaanderen moet een onderscheid maken tussen promotie voeren en het maken van films. Bollywood is een instrument daartoe. Iedereen in de sector zegt dat. Daar worden zo'n achthonderd films per jaar gemaakt. Dat is een enorme markt. Film kan inderdaad een belangrijk instrument van marketing en promotie zijn. Toerisme Vlaanderen gaat daar met de beste bedoelingen aan meewerken. Als dit gelukt was, zou iedereen victorie gekraaid hebben.

Ik geloof Toerisme Vlaanderen dat het telefonisch gebeurd is, dat het afgebeeld is op technisch-logistieke gronden. Zuid-Afrika is qua logistiek en personeel zoveel goedkoper. De contractuele tegenpartij is verantwoordelijk voor de gemaakte kosten. Als Toerisme Vlaanderen daar wil mee doorgaan, moet er een verfijning gebeuren van het contract. Wat moet daarin staan en wat niet? We zijn het er waarschijnlijk allemaal over eens dat we met Toerisme Vlaanderen niet als censor kunnen optreden. We kunnen een script niet gaan herschrijven, we kunnen het scenario van de film niet dicteren. Dat is evident. Toerisme Vlaanderen is niet het Vlaams Audiovisueel Fonds. Het is ook evident om bepalingen op te nemen inzake 'promotie van'. Het moet op een of andere manier in generieke termen bijdragen aan de promotie, anders valt het buiten de opdracht van Toerisme Vlaanderen. De scheidingslijn is niet zo breed. Misschien moeten we erover nadenken, misschien moeten we de zaken verfijnen.

Ik zal daar met de administrateur-generaal over praten. Ik wil weten wat daaromtrent precies afgesproken wordt. Ik wil weten hoe andere landen dat aanpakken, hoe stedelijke contracten geformuleerd zijn. Ik ben het natuurlijk met u eens – voor zover daar een vermoeden van zou bestaan, Toerisme Vlaanderen ontkent dat – dat ingrijpen in het scenario onmogelijk is. Een positieve bijdrage aan de promotie van Vlaanderen is wel evident vanuit Toerisme Vlaanderen.

Het valt me op dat die filmmaker dat aanvaardt. Hij zou ook kunnen zeggen: “Sorry, wij doen dat niet, we willen wel in Vlaanderen opnames maken, maar we gaan ons ding zelf doen en zelf bekostigen”. Als de overheid – in dit geval Toerisme Vlaanderen – meedoet aan een formule van cosponsoring, dan doet ze dat met een welbepaald doel, in dit geval de marketing van Vlaanderen. Ik neem dat mee. Ik wil absoluut niet dat er een marketing wordt gevoerd waarbij Toerisme Vlaanderen zo ver zou gaan dat het ingrijpt in het scenario en een censurerende rol zou kunnen spelen. Ik wil daarmee niet suggereren dat dat het geval is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de vernieuwing van de toeristische borden langs de autosnelwegen
- 2820 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over toeristische borden langs autosnelwegen
- 2829 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toeristische infoborden langs de snelwegen
- 2871 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, ik neem het woord met enige schroom, ik volg deze commissie normaal gezien niet. Toen de plannen van de Vlaamse Regering duidelijk werden over de vernieuwing van de Vlaamse toeristische borden langs de snelwegen en de gevolgen daarvan voor de toeristische promotie van bepaalde steden en regio's, wilde ik me tot u richten met mijn vragen. Ik merk aan de vragen van de collega's dat dit item toch wel leeft.

Wij maken ons ernstige zorgen over die plannen. De nieuwe criteria zouden bepalen welke nieuwe borden nog geplaatst zullen worden en op welke locaties. Soms worden ook de plaatsnamen op de borden gewijzigd. Blijkbaar zijn Toerisme Vlaanderen en het Agentschap voor Wegen en Verkeer (AWV) overeengekomen dat alle toeristische regio's die Toerisme Vlaanderen hanteert, zullen worden aangeduid. Sommige regio's zoals Pajottenland, Houtland, Druivenstreek en Midden-Limburg zullen verdwijnen. Ze worden vervangen door ruimere 'regio's' zoals het Brugse Ommeland en de Groene Gordel. Ook steden komen pas in aanmerking als ze voldoende toeristische overnachtingen kunnen aantonen. Een ander criterium zou zijn dat een stad niet verder dan 7 kilometer verwijderd mag liggen van de autosnelweg. Dat heeft gevolgen voor sommige steden die hier misschien nog aan bod zullen komen.

Minister, ik heb u onlangs mogen verwelkomen op het kasteel van Gaasbeek in Lennik. Als burgemeester kan ik u zeggen dat wij onze gemeente echt beschouwen als een gemeente in het Pajottenland, eerder dan een gemeente in de Groene Gordel, al begrijpen we wel de poging om een en ander samen te voegen. Recent onderzoek bij ons in functie van de 'regional branding' door het LEADER-programma (Liaison entre Actions de Développement de l'Economie Rural) wees uit dat de naam Pajottenland de derde bekendste regio is van het land, na de Westhoek en de Vlaamse Ardennen.

Het is een erg oude benaming. We doen op het vlak van erfgoed heel veel om die oude benaming bekend te houden. In streekverband proberen we met zeven gemeenten samen Pajottenland als merk te deponeren. Dat is maar een voorbeeld, wellicht zijn er nog veel meer.

Ik begrijp dat Toerisme Vlaams-Brabant de bekendheid en de eigen identiteit van de Groene Gordel wil verbeteren. Ik vraag me af of het niet mogelijk is om de promotie van een groter toeristisch geheel te laten samengaan met de profilering van kleinere maar vaak meer gerenommeerde of bekendere streken. De Groene Gordel steunt op de diversiteit van zijn subregio's. Dat zijn er een drietal. Die zouden de kans moeten krijgen om hun identiteit in de verf te blijven zetten.

We werken al jarenlang om onze streeknaam op de kaart te zetten. Voor u lijkt dat misschien redelijk banaal, minister, maar voor ons is het ingrijpend als ons uithangbord langs de snelweg verloren dreigt te gaan. U beklemtoonde in een reactie dat het om een voorlopige lijst zou gaan, en dat u hoopt dat de borden voor het eind van dit jaar kunnen worden aanbesteed.

Ik kom met mijn vragen bij u, in de hoop dat de mist wat optrekt rond de bordenhistorie. U hebt blijkbaar al enkele delegaties van lokale besturen ontvangen. Ik wil heel graag weten wie u al gesproken hebt, en wie op een formele wijze heeft aangegeven een probleem te hebben met de genomen keuzes. Welke redenen halen ze aan voor hun misnoegen?

De vraag die op ieders lippen brandt: op basis van welke parameters werden de objectieve criteria bepaald? Zijn dat objectieve criteria? Overweegt u om de criteria, naar aanleiding van de opmerkingen van bepaalde steden en gemeenten, te herbekijken en eventueel aan te passen?

Handhaaft u de naamswijzigingen voor de regio's? We hopen dat u opnieuw een overleg plant tussen Toerisme Vlaanderen en de desbetreffende provincies over de benaming van de regio's op de borden. Krijgen de lokale besturen daarin een stem?

Hebt u een inschatting gemaakt van de gevolgen van een niet-hernieuwing van bestaande borden? Van Europa krijgen we geld om voor het Pajottenland net de streekidentiteit te versterken. We trachten onze streek toeristisch te promoten. Wij zijn overtuigd van het grote potentieel. Er is al heel wat toerisme, maar het kan nog groeien. Met dit soort maatregelen worden ons die kansen een beetje ontnomen, of wordt de weg die we al hebben afgelegd een beetje tenietgedaan. Dat is toch jammer.

Wanneer wordt de lijst met de borden definitief afgesloten? Wanneer is er volledige duidelijkheid? Wat betekent dat voor de termijnen van aanbesteding?

Wij hebben een emotionele band met de benaming Pajottenland. Ik hoop dat u daar begrip voor hebt. De facebookpagina 'de naam Pajottenland mag niet verdwijnen' telt al duizend leden. We kennen de kracht van sociale media, maar dit draait niet alleen om toerisme, dit leeft bij de mensen. Zult u de nodige voorzichtigheid aanwenden?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister, ik wil me niet toespitsen op een bepaalde regio. Heel Vlaanderen krijgt hiermee te maken. Al jaren staan er langs de autosnelwegen in Vlaanderen een veertigtal achthoekige bruine borden die toeristische locaties aangeven. De Vlaamse

Regering besloot enkele jaren geleden die borden te vervangen omdat sommige fel aangetast waren door de weersomstandigheden, andere waren compleet gedateerd.

Het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) heeft samen met Toerisme Vlaanderen criteria opgesteld voor de plaatsing van de modernere borden. Zo zouden enkel nog steden in aanmerking komen die voldoende toeristische overnachtingen kunnen aantonen en niet verder dan 7 kilometer verwijderd liggen van de autosnelweg. Het gevolg is dat heel wat steden hun bord verliezen omdat ze niet langer aan deze criteria voldoen en dat andere die er nog geen hadden, nu een bord krijgen. Ook de borden met toeristische regio's verdwijnen.

Minister, ik spreek niet in eigen belang, Veurne wordt niet getroffen door deze maatregel, ons bord mag blijven staan. *(Opmerkingen)*

Dat is zeer goed. Ik vind dat we een onderscheid moeten maken tussen ons lokaal mandaat en het grensoverschrijdend mandaat. *(Opmerkingen. Rumoer)*

Ik werd door veel mensen aangesproken en gemaïld. Deze maatregelen komen als een totale verrassing. We zijn blij dat ons bord mag blijven bestaan, maar we zijn op geen enkel moment gecontacteerd: er is geen enkel overleg geweest, noch met Toerisme Vlaanderen, noch met het AWV. Wij vielen compleet uit de lucht. Degenen die hun bord behouden, vallen uit de lucht. Wie zijn bord kwijtspeelt, valt uit de lucht. Wie nu een bord krijgt, valt ook compleet uit de lucht. Ik dacht dat Vlaanderen over zoiets in overleg zou gaan met de lokale besturen, dat de zaken op zijn minst besproken zouden worden, en dat de criteria zouden worden voorgelegd. Hoe ziet de VVSG dit? Ook daar is er geen enkel contact geweest. Ik ga daar geen grote zaak van maken, minister, maar ik vind het eigenaardig dat u dat plots bekendmaakt zonder dat wij van iets weten.

Waarom wordt een systeem dat al jarenlang goed functioneert en geen kritiek uitlokt, plots veranderd? Op welke manier zult u de ontstane commotie milderen? Werd hieromtrent al overleg gepleegd met de lokale besturen? Meent u niet dat door het wegnemen van heel wat borden bepaalde regio's niet meer of onvoldoende zullen worden gepromoot, terwijl net deze regio's dat het meest nodig hebben?

Wij horen en lezen van alles, minister. Kunt u ons een lijst bezorgen van de oude en van de nieuwe borden? Dan kunnen we zelf zien wat er veranderd is. Het zou nog simpeler zijn als u ons een oude lijst zou kunnen bezorgen, een nieuwe lijst en een lijst met de geschrapte borden.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Ik sluit me aan bij de voorgaande vraagstellers. Ze hebben de situatie al geschetst. In tegenstelling tot de heer Verfaillie heb ik wel een lokale invalshoek. Hij kijkt verder dan zijn stadsgrenzen. Mijn vraag is wel ingegeven door het belang van mijn regio.

Die borden langs de autostrades zijn voor alle regio's even belangrijk. Ik heb niets tegen de vernieuwing ervan. Iedereen vraagt zich wel af wat de reden daarvoor is en wat uw doelstellingen en criteria zijn bij de nieuwe borden.

Ik heb een bijkomende vraag. We hebben de toeristische borden langs de snelwegen waar u voor bevoegd bent. Er zijn de functionele borden langs de gewestwegen waar minister Crevits voor Mobiliteit voor bevoegd is. Is er afstemming tussen u beiden? Gaat het dan alleen over de borden langs de autostrades of ook die langs de gewestwegen?

Wat is de aanleiding en doelstelling van de vernieuwing van de borden? Zijn de nieuwe criteria al definitief vastgesteld? Er doen heel wat geruchten de ronde. Zo ja, welke zijn deze criteria? Zo neen, wat is de stand van zaken? Wie werd daarbij betrokken? Worden de lokale besturen daarbij betrokken? Kunt u mij een overzicht bezorgen, indien mogelijk per provincie, van de infoborden die blijven bestaan, die zullen verdwijnen en de nieuwe?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Minister, in Het Nieuwsblad werden die borden heel plastisch voorgesteld in een vuilbak. Daar hebben we ons zenuwachtig over gemaakt. Onze voormalige collega Jan Loones heeft me dan gekalmeerd en gezegd dat dit niet van de minister van Toerisme kwam, maar van minister Crevits. Volgens hem zou de minister van Toerisme nooit overwegen om Koksijde en Nieuwpoort op een hoopje te gooien. Dat hebben we onmiddellijk geloofd, maar voorzichtigheidshalve hebben we in de laatste gemeenteraad unaniem een motie goedgekeurd om het behoud van ons bord te bepleiten.

We herinneren ons vergaderingen met toenmalig minister Landuyt om te verkrijgen dat de toeristische borden aan de kust werden opgewaardeerd, zelfs met aanduiding van de verschillende deelgemeenten. We begrijpen niet goed dat die nu plots verdwijnen. We begrijpen wel dat ze moeten worden verbeterd, dat er een betere boodschap op moet, vooral als we moeten concurreren met Frankrijk, dat veel aandacht aan toeristische borden besteedt. Over de grens pocht men met “les polders”, “les dunes de Flandre” en de Cisterciënzersabdijen. Om het even welk Frans dorp met een abdij krijgt zo’n bord. We hebben de Duinenabdij, die op zich al de moeite waard is om een volledig bord aan te wijden.

Dit wordt nu plots beslist. Het lijkt wel een ambtenarenmaatregel van iemand die vindt dat die borden hem storen en dat er te veel staan. Ik heb ze geteld. Tussen Jabbeke en Koksijde staan welgeteld zes borden. Ik weet niet wie daar zenuwachtig van wordt en welke toeristische visie daarachter zit.

Nu zijn er kustactieplannen, maar er is niet genoeg geld. De budgetten zijn beperkt. Minister, dat kunnen we begrijpen, maar geef ons dan mogelijkheden om toeristische reclame te maken op een manier die u niet veel geld kost en waar iedereen een boodschap aan heeft.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: De voorbije weken is hierover veel heisa geweest. Van het kabinet en de minister hoor ik dat het laatste woord en de laatste beslissingen hierover nog niet is gevallen, noch inzake de steden en streken die worden geselecteerd, noch inzake de verdere uitwerking. Minister, ik vraag u om met de betrokken steden en regio’s overleg te plegen over het aantal borden dat uiteindelijk wordt geplaatst, waar ze worden geplaatst, wanneer dat gebeurt en welke symbolen of kenmerken eigen zijn aan die stad of streek.

In het verleden zijn daarover gevoeligheden geweest, onder andere over Flanders Technology in Gent, en de Gulden Sporen in Kortrijk. Inhoudelijk overleg hierover zou goed zijn. Op de meeste borden worden drie beelden gebruikt, op andere is dat één beeld. Het zou goed zijn dat daar wat eenvormigheid in komt. Dat zal ook de kracht van die nieuwe borden ten goede komen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister, er is slecht gecommuniceerd over het feit dat er nieuwe borden kwamen. Deze commissie is altijd vragende partij geweest voor nieuwe borden. Vorig jaar was daarover nog een schriftelijke vraag van Mieke Vogels. Niemand is dus verbaasd over het feit dat er nieuwe borden komen, wel over de manier waarop: gebrek aan goede communicatie, geen overleg met de lokale besturen, het feit dat bepaalde borden verdwijnen, andere steden die er dan wel een krijgen volgens criteria die me niet zo duidelijk zijn.

In de media staat dat het gaat over 7 kilometer van de snelweg, een voldoende aantal toeristische overnachtingen. Dat vind ik geen echte toeristische criteria. Het telt wel mee, maar het betekent niet dat dit het enige criterium is voor een toeristische regio met minder overnachtingsmogelijkheden, zeker in Vlaanderen met vrij korte afstanden.

Ik pleit voor een lijst met borden die verdwijnen en verschijnen. Waarom moet het bord van bijvoorbeeld Diksmuide verdwijnen? De Vlaamse Regering pompt honderdduizenden euro’s

in het project 100 Jaar Grote Oorlog, en dan gaat ze het bord wegnemen waar dit project kan worden gepromoot.

Er zit weinig logica in het toewijzen en wegnemen van borden. De fout ligt vooral aan het gebrek aan overleg met de lokale besturen. Een en ander zal nog eens moeten worden bekeken, en ook de lijst en bepaalde criteria zullen moeten worden herzien.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Minister, ik heb u op 26 januari een vraag om uitleg gesteld over dit probleem, weliswaar vanuit een andere invalshoek. Ik heb toen gesteld dat de regioborden langs gewestwegen op de grenzen van de toeristische regio's de bedoeling moesten hebben de kwaliteit van het toeristisch onthaal te verbeteren. Dat is een van de grote doelstellingen. Als een toerist een bepaalde regio binnenkomt, moet dat op een kwalitatief hoogstaande wijze gebeuren.

Er moet ook eenvormigheid komen in heel Vlaanderen. Vorig jaar hebt u geantwoord dat de vernieuwing zou gebeuren in 2009, maar er is wat vertraging.

Ik heb ook gevraagd hoe het zat met de coördinatie van het vergunningsbeleid tussen het agentschap dat verantwoordelijk is voor het inhoudelijke, Toerisme Vlaanderen, en anderzijds het AWV dat moeilijkheden heeft met het verlenen van vergunningen. Hoe zit het nu met de coördinatie?

Bent u van plan ook toeristische borden te plaatsen voor toeristische bezienswaardigheden? We zien dat ook in het buitenland. We moeten erop toezien dat er geen wildgroei komt van toeristische borden. Bepaalde belangrijke toeristische bezienswaardigheden moeten toch worden aangegeven met toeristische borden.

In de Vlaamse Ardennen hebben we ons twee jaar geleden ingeschreven in een PDPO-Leaderproject (Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling) met Europese subsidies. De borden in de Vlaamse Ardennen zijn helemaal vernieuwd met kwalitatieve, prachtig gekleurde beelden. Maar hoever staat het met de vernieuwing van de regioborden in heel Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Minister, mijn vraag is niet ingegeven door ongerustheid. Ik wist helemaal niet dat er andere criteria zouden worden aangewend. Ik heb al verschillende keren aan minister Crevits gevraagd om die borden te vervangen. Minister Bourgeois heeft tijdens zijn bezoek aan Diest kunnen vaststellen dat het bord daar niet meer leesbaar is. Het is een wit bord geworden, de kleur is zelfs niet meer zichtbaar. Dat we aan vervanging toe zijn, is dus vanzelfsprekend.

Minister Crevits heeft gezegd dat er twee bestekken zijn. Eerst was het gepland voor 2009, dan voor 2010. Uiteindelijk heeft de minister geantwoord op mijn schriftelijke vraag van 2 november 2010 dat volgens de planning de nieuwe toeristische borden begin 2012 worden geplaatst. Letterlijk antwoordt ze: "Alle bestaande toeristische borden in bruin-wit ontwerp die de stad Diest aankondigen, geplaatst langs autosnelwegen, zullen worden weggenomen en door nieuwe borden worden vervangen." Ik was dus helemaal niet ongerust. Het gaat me gewoon om de timing van de vervanging.

Als ik deze vragen nu lees, heb ik waarschijnlijk iets gemist in de media. Er zijn andere criteria. Ik wil me dan ook aansluiten bij de vragen van de collega's om hierover verduidelijking te krijgen. Het aantal overnachtingen staat niet altijd in evenredigheid, want in het binnenland zijn korte verblijven veeleer de norm, terwijl dat aan de kust lange verblijven zijn.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Deze aangelegenheid wekt bijzonder veel emoties op. Ik heb dat ook geconstateerd naar aanleiding van wat hierover in de media is verschenen. Ik heb pleidooien gehoord voor de streekidentiteit, voor de eigen stad. Het siert iedereen op te komen voor zijn eigen stad en streek, en het toeristische belang daarvan voorop te stellen.

Sommigen hebben gevraagd naar de aanleiding van het vervangen van de borden. Wie de heer Laurys heeft gehoord, zal weten dat die borden aan vervanging toe zijn. Ik kreeg een vraag van Mieke Vogels. Ik bespaar u de beschrijving die ze geeft van het bord Antwerpen. Iedereen die de borden ziet, moet toegeven dat het een concept is van de jaren 80 dat verouderd is, voorbijgestreefd en niet meer attractief. Niettemin ontstaat er veel emotie op het moment dat er sprake is van vervanging van die borden. Daar heb ik geen probleem mee, het is normaal dat dit gebeurt.

De bevoegdheid hiervoor is dubbel. Het Agentschap Wegen en Verkeer van minister Crevits staat in voor bestek, bekostiging, plaatsing en technische omschrijving van de borden. Dat sleept een tijd aan. Er is nog niemand aangeduid om de borden te plaatsen. Het bestek zegt dat de technische aanpak behoort tot de laatste informatie die moet worden meegedeeld door het bedrijf dat de aanbesteding binnenhaalt. Op dat moment kennen we het technische, niet het inhoudelijke concept, en kunnen we praten over de inhoudelijke invulling met de provinciale toeristische organisaties en met de betrokken steden, wat ook de bedoeling is.

Het Agentschap Toerisme Vlaanderen heeft de bevoegdheid voor de inhoudelijke invulling. Het AWW dringt aan op veiligheid en op andere aspecten van de autowegen. Het is niet zo dat ik bevoegd ben voor de autowegen en het AWW voor de gewestwegen. De eerste bekommernis van het AWW is ervoor te zorgen dat het geen wildgroei wordt en dat het efficiënt is.

Daarom heeft het AWW aan Toerisme Vlaanderen gevraagd om criteria te ontwikkelen. De vorige criteria waarop de borden zijn geplaatst, zijn niet voor iedereen duidelijk. Het waren vage criteria. Het toeristische belang van de stad en de streek was op geen enkele manier ingevuld.

Toerisme Vlaanderen heeft een oefening gemaakt, maar daarover is nog geen beslissing gevallen. In het antwoord op een schriftelijke vraag is er misschien te veel zonder voorbehoud gezegd dat dit de criteria zijn die Toerisme Vlaanderen vooropstelt. Het zijn voorstellen van de agentschappen en ze moeten nog inhoudelijk worden goedgekeurd. Ondertussen zijn ze gemeengoed geworden en laat iedereen er zijn licht over schijnen.

Er is een afspraak tussen de kabinetten dat de criteria, zoals ze vooropgesteld zijn, nog nader moeten worden bekeken. Er is een criterium van het AWW dat men alleen wil bewegwijzeren voor die centra die zich bevinden op een afstand van maximum 7 kilometer vanaf de dichtstbijzijnde op- of afrit. We hebben gevraagd naar een motivatie daarvoor. Men heeft gezegd dat men opnieuw ging bekijken of dat wel gelimiteerd moet zijn tot 7 kilometer. Het is vanzelfsprekend dat het AWW niet zal zeggen dat het een stad op 30 kilometer van de autoweg zal aanduiden. Er moet een criterium zijn, maar die 7 kilometer wordt opnieuw bekeken.

Toerisme Vlaanderen heeft in een eerste oefening een aantal toeristische criteria vooropgesteld: over minimum 2 toeristische attracties beschikken, minimum 55.000 overnachtingen realiseren, minimum 15 beschermde landschappen, archeologische zones, dorps- en stadsgezichten hebben, minimum 90 beschermde monumenten hebben, over minimum 9 verblijfsinstellingen beschikken, ten minste 30 procent buitenlandse overnachtingen realiseren, een overnachtingcapaciteit van ten minste 400 slaapeenheden en een ratio van minder dan 155 inwoners per horecazaak.

Een stad moet niet voldoen aan die acht criteria, wel aan vijf van de acht. Alle centrumsteden van Vlaanderen beantwoorden daar sowieso aan, en een aantal andere steden ook. Het tweede criterium is naar voren geschoven door het AWW en slaat op die 7 kilometer. Die zaken

worden nog bekeken. Op het moment dat het concept van het bord duidelijk is, wordt het opgenomen omdat er nog andere problemen rijzen. Het is de bedoeling een aantal steden aan te duiden op die borden, en ook de toeristische regio's.

In het bestek van minister Crevits zijn er in totaal vijftien regio's en een twintigtal steden opgenomen. De regio's worden gepromoot door de provinciale toeristische organisaties. Ik begrijp heel goed dat het Pajottenland zegt dat het een streekidentiteit heeft. Ik kan het niet helpen dat de provinciale toeristische organisatie niet werkt met het Pajottenland, maar met het Hageland en de Groene Gordel. Sommigen zeggen dat de Groene Gordel te weinig bekend is, dat men moet werken met de streken die wel bekend zijn, dus met de Druivenstreek en het Pajottenland.

Ik wil er alleen op wijzen dat dit een marketing is van de provinciale toeristische organisaties. In West-Vlaanderen is er al lang geen sprake meer van de Polders en het Houtland. De provinciale toeristische organisatie heeft vier streken die ze promoot: de Westhoek, de Kust, het Brugse Ommeland en de Leiestreek. Dat wordt al jaren in alle marketingcampagnes gebruikt.

Dat kun je doorkruisen of veranderen, mevrouw De Knop. Daarvoor moet je in de eerste plaats naar de provinciale toeristische organisatie van Vlaams-Brabant gaan: gebruik niet langer de Groene Gordel, maar wel het Pajottenland en de Druivenstreek. Je kunt ook creatief zijn. Daarom zeg ik dat we in overleg gaan op het moment dat we het technische concept hebben.

Je zou ook kunnen komen tot borden met genoeg ruimte om onder de generieke noemer van de Groene Gordel, het Pajottenland aan te kondigen met eigen symbolen. Dat is allemaal mogelijk. Nu is het nog te vroeg, de aanbesteding is nog niet klaar. Het heeft weinig zin om nu al te spreken met de betrokken actoren, voor je weet wat de technische mogelijkheden zijn die voortvloeien uit die aanbesteding.

Voor de kust hebben de twee kabinetten afgesproken om dat in totaliteit te bekijken. Er staan nu vier borden die nog dateren van 2002, en die de kust op witte borden met het fameuze logo promoten, al dan niet met vermelding van de steden. Daarnaast zijn er ook de bruine borden. Misschien kunnen we bepaalde borden vervangen en de belangrijkste en dichtstbijgelegen steden erop vermelden.

De attracties zijn geen steden of regio's. Die stonden op de vroegere achthoekige borden, waarvan Toerisme Vlaanderen zegt dat die niet meer zo moeten worden aangeduid. Je kunt er wel een wegwijzer van maken, bijvoorbeeld naar Alden-Biesen. De zaken liggen dus nog open. Ik begrijp de emoties, ook al weet ik niet wat het effect ervan zal zijn. Iedereen voelt zich erbij betrokken, maar dat is nooit gemeten. In de tijd van de gps richt niemand zich op zo'n bord om een bestemming te bezoeken. Ik denk dat mensen vooraf hun bestemming inbrengen. Dat is niet gemeten, dat kun je ook niet meten, maar het geeft een verbondenheid en betrokkenheid.

Als de technische mogelijkheden van de borden bekend zijn, wordt er overleg gepleegd. Ondertussen bekijkt het AWV of het criterium van de 7 kilometer wel of niet behouden moet blijven. Toerisme Vlaanderen bekijkt de zaak van de kust samen met het AWV. We gaan ook in overleg met de groene regio's om na te gaan of het wenselijk is om toeristische deelregio's, zoals die tot nu toe bekend zijn, op te nemen. Voor mij is er geen bezwaar. Als die borden voldoende groot zijn, kunnen er meer zaken op aangeduid worden.

Ik zal dat heel nauw opvolgen, en minister Crevits ook. Ik hoop dat we binnenkort in een constructieve dialoog kunnen gaan met alle betrokkenen. Ik heb de lijst van de huidige borden niet bij, maar ik zal die laten bezorgen. De toekomstige lijst is niet definitief. Daarover moeten we nog overleg plegen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Er is een contradictie met de PDPO-programma's. We proberen enkele streken op de Europese kaart te zetten, bijvoorbeeld het Hageland en het Pajottenland. We krijgen veel financiële middelen om dat gebied toeristisch bekend te maken. De provincie wil vooral de Groene Gordel promoten. Dat is een fundamentele discussie die moet worden uitgeklaard. Ik hoor dat er lokaal wordt gewrongen tussen de verschillende toeristische diensten. Het zou nuttig zijn voor de streek om dit goed uit te klaren. Dan kunnen we vooruit.

Minister, u gaf aan dat het AWV aan het roer zit van het bestek. Ik hoop dat u als minister van Toerisme uw voet tussen de deur kunt steken, want er is een enorme meerwaarde om onze toeristische streken en bezienswaardigheden op een goede manier aan te duiden langs gewestwegen, en bij uitstek langs de snelwegen. In plaats van het uitgangspunt dat we geen wildgroei moeten hebben, zegt u wat we willen bereiken met het toeristische beleid van Vlaanderen. Dat moet u meegeven aan minister Crevits. Die twee belangen moeten tegenover elkaar worden gezet. Ik hoop niet dat u zich terugtrekt in een ondergeschikt belang tegenover het Agentschap Wegen en Verkeer. Toerisme kan dit claimen en het verschil maken.

Het effect kunnen we inderdaad moeilijk meten. Als ikzelf in Frankrijk rijd, en aanduidingen zie van toeristische monumenten, dan laat ik me daar ook door leiden. Dit is geen wetenschappelijk element, maar als toerist ben je daar gevoelig voor.

Minister, u zei dat de criteria voorlopig zijn, u hebt het lijstje opgesomd. Kunt u ons dat bezorgen? U wilt dit objectiveren met die criteria, want de regels uit het verleden waren weinig objectief, maar ik merk dat hier ook. U zegt dat een streek minstens twee toeristische trekpleisters of negen belangrijke bezienswaardigheden moet hebben. Dat is ook vatbaar voor interpretatie. Als we die criteria moeten toepassen op het Pajottenland, dan geloof ik niet dat we onze streek zullen kunnen behouden, hoewel we een van de belangrijkste Vlaamse bezienswaardigheden in onze streek hebben.

Minister Geert Bourgeois: Dat is voor de steden. De streken zijn sowieso opgenomen. Misschien heb ik dat niet duidelijk genoeg gezegd. Voor de streken is er een discussie over de vraag of we die promoten zoals de provinciale toeristische organisaties hebben bepaald. In Vlaams-Brabant gaat het over het Hageland en de Groene Gordel. Of kiezen we voor namen die meer leven? Dat moeten we uitklaren met de provinciale toeristische organisaties. Ik ben bereid om de twee mee op te nemen.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, u wees erop dat het uiteindelijk een verantwoordelijkheid is van de provincie. Onze gedeputeerde is afkomstig van het Hageland. Mocht daar een andere benaming komen, dan zal hij dat begrijpen. Het ene moet verzoenbaar zijn met het andere.

Ik hoop dat u het hier niet bij laat en dat u de burgemeesters van de toeristische gemeenten en streken niet in de kou laat staan. Daarom ben ik blij dat het dossier nog niet is afgerond.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik ga niemand verwijten maken. We hebben dat allemaal in de pers gelezen. Het is duidelijk een voorbeeld van zeer ongelukkige communicatie. Beleidsbeslissingen die nog niet genomen zijn, mogen in de krant niet worden gecommuniceerd als echte beleidsbeslissingen. Iedereen dacht dat het al beslist was. Nu blijkt dat nog niet het geval te zijn. De minister gaat nog in overleg. Het AWV zal wel een belangrijke rol spelen, het is de wegbeheerder.

Het lijkt me toch vrij eenvoudig, minister, om de bestaande borden te vervangen door moderne zaken. Ik kan me perfect inbeelden wat er na vandaag zal gebeuren. Er zullen nog 25 overlegvergaderingen volgen, om op de 26e tot de vaststelling te komen dat er niet echt een consensus bestaat, met als gevolg dat de huidige verouderde borden zullen verdwijnen en dat er over enige jaren geen borden meer zullen zijn. Dan zal niemand nog commentaar moeten leveren. In het buitenland zien we nochtans zeer mooie voorbeelden.

Wat me nu vooral zorgen baart, is dat er dringend een beslissing moet vallen om de borden te vervangen. Veel van die borden zijn niet eens meer zichtbaar. Bovendien, welk budget gaat de Vlaamse overheid spenderen aan de nieuwe en/of extra borden? Dat is me nog totaal onduidelijk.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Minister, u hebt een aantal zaken genuanceerd en verduidelijkt inzake de aanleiding en de doelstellingen. Op zich kan niemand er iets op tegen hebben dat de borden vernieuwd worden en attractief worden gemaakt. Het is ook positief dat de beslissing nog niet definitief is. Ik had ook de indruk dat de zaken onomkeerbaar waren, maar dat is alleszins niet het geval.

De borden verwijzen naar drie zaken: steden, regio's en attracties. De criteria waar u het over hebt, zijn op het eerste zicht nogal ambitieus. Het gaat louter over de steden, de regio's zijn bepaald. Ik heb zeker ook interesse voor de attracties. In Limburg zijn die borden zeker belangrijk voor Alden Biesen en voor Bokrijk. Komen er aparte borden voor de attracties of worden ze opgenomen in de nieuwe toeristische borden voor de steden? Verdwijnen de bestaande toeristische borden? Alden Biesen en Bokrijk vallen nu onder Midden-Limburg. Dat is soms nogal verwarrend. Nogal notoire mensen uit uw partij konden deze zomer Bokrijk nogal moeilijk vinden. Het is aangewezen dat er voor Bokrijk een bord komt.

Wat is de timing van heel de vernieuwingsoperatie?

De voorzitter: De heer Van den Bussche heeft het woord.

De heer Marc Van den Bussche: Minister, als u goed geluisterd hebt, moet u samen met mij vaststellen dat er absoluut geen meerderheid is voor uw voorstel. Misschien zou u het een beetje kunnen herschikken. Het behoud van de borden zou daarbij al een goed uitgangspunt kunnen zijn. U zou maatstaven kunnen opleggen voor eventuele bijkomende borden. Er is absoluut, in geen enkele studie, bewezen dat er te veel borden zouden staan of dat er een wildgroei zou zijn. Het AWV, dat natuurlijk geen toeristische intenties heeft, wil er zich misschien vanaf maken. Het kan besparen door minder borden te plaatsen. Als dat het probleem is, kunnen we misschien aan de gemeenten vragen om de borden te financieren. Dat is een mogelijke oplossing.

Minister Geert Bourgeois: Dat is een goed idee, dat zal ik meenemen. Minister Crevits zal dat graag horen.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Ik dank u voor uw antwoord, minister. U hebt duidelijkheid en rust gebracht in de hele commotie. Ik hoop dat het AWV en Toerisme Vlaanderen in de verdere afhandeling rekening zullen houden met de bekommernissen en vragen die ik naar voren heb gebracht.

Wat het aanduiden van regio's betreft, zou ik willen vragen, naast de toeristische regio's waar Toerisme Vlaanderen mee werkt, rekening te houden met de sociologische realiteit. Een toeristische regio als de Groene Gordel is een zeer heterogeen gebied. Dat begint van Opwijk, loopt over Kapelle-op-den-Bos en gaat tot het Pajottenland. Beweren dat dit een toeristisch geheel vormt, is wat vergezocht. Ik vraag om rekening te houden met de deelregio's en die te onderscheiden. Zo is er het Scheldeland dat over twee provincies loopt: Oost-Vlaanderen en Antwerpen. Aalst behoort daar ook toe, al ligt het aan de Dender en niet aan de Schelde. Het zou dan ook te gek zijn om ter hoogte van Aalst op de E40 naast een bord van Aalst ook een bord van Scheldeland te zetten. We zouden ons daarmee belachelijk maken. Dat zijn dan misschien wel goedbedoelde, maar verwarrende borden.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal nog enkele praktische punten aanstippen. Inhoudelijk kan ik niets meer toevoegen aan mijn antwoord, behalve dat de bezorgdheid die hier heerst ook de mijne is.

Het AWW staat in voor de kosten en de technische kant. Toerisme Vlaanderen zal het toeristische aspect ten volle invullen. Ik zal ingaan op uw vraag en u de lijst van de huidige criteria bezorgen. Ik zal het punt van de PDPO's meenemen om te zien of dat eventueel een tegenstrijdigheid is.

Wat het bestek betreft, moet ik u verwijzen naar minister Crevits. Het budget is de Inspectie van Financiën gepasseerd en het is nu wachten op het begrotingsakkoord. Pas dan kan er zicht zijn op het financiële aspect van de zaak. De middelen die het AWW gaat uittrekken, zijn mij niet bekend.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, het zou inderdaad fijn zijn als u ons die lijst van criteria zou bezorgen. Bedankt alvast. Kunt u ons bij benadering een datum geven van de uiteindelijke beslissingen? Zult u die dan aan ons voorleggen?

Minister Geert Bourgeois: Ik ga nu geen uitspraak doen over de timing. Ik wacht tot de gunning kan gebeuren. Er moet nog overleg gebeuren, dus is het voorbarig om nu een datum te geven. Ik heb u de concrete afspraken tussen de kabinetten meegedeeld. We gaan daar nu eerst verder invulling aan geven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de financiële situatie van de Vlaamse gemeenten

- 2623 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de financiële toestand van lokale besturen

- 2625 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de pensioenen voor de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten

- 2868 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de alarmerende toestand van de gemeentefinanciën

- 81 (2011-2012)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Bourgeois.

Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: De financiële situatie van de gemeenten werd hier in het begin van het jaar nog besproken, en is in de afgelopen maanden jammer genoeg niet verbeterd maar verslechterd. Net als u ontvangen wij het ene negatieve bericht na het andere. Vlak voor het zomerreces kwam Dexia opnieuw met verontrustende cijfers naar aanleiding van zijn doorlichting van de gemeentelijke financiën. Die cijfers vormden toen aanleiding voor deze vraag.

Maar liefst zeven op de tien Vlaamse gemeenten zullen dit jaar naar verwachting hun rekeningen in het rood afsluiten. Ze gaven meer geld uit dan er binnenkomt, waardoor hun financiële tekorten verviervoudigden naar bijna 300 miljoen euro. Dexia concludeerde dat het onzekere economische klimaat alsmaar meer weegt op de financiën van de lokale besturen en hun mogelijkheden tot investeren. 70 procent van de Vlaamse gemeenten verwacht dit jaar een begrotingstekort. In 2010 was dat nog 59 procent. De tekorten lopen bovendien fors op van 62,9 naar 289,2 miljoen euro. Vergeleken met het Waalse tekort van 14 en het Brusselse van 2 miljoen euro, lijkt het grote Vlaamse tekort ronduit alarmerend.

Voorlopig is de situatie voor de meeste Vlaamse steden nog onder controle, dankzij hun spaarpot uit het verleden. Maar de toekomst oogt alleszins niet rooskleurig. Bovendien houden deze cijfers nog geen rekening met de moeilijkheden bij de Gemeentelijke Holding, die dit jaar geen dividend zal uitkeren aan de gemeenten. Ook de hogere eisen van de banken bij het toekennen van kredieten en hogere rente op leningen, zal de komende jaren zwaarder gaan doorwegen. Tot slot vormt ook de vergrijzing, in het bijzonder de pensioenuitgaven van de ambtenaren, een gigantische financiële uitdaging voor de lokale besturen.

Minister, dat waren de cijfers van Dexia van eind juni. Intussen heeft de VVSG vorige week – voor de tweede keer denk ik – ook aan de alarmbel getrokken. De boodschap is uiteraard dezelfde: de financiële situatie van de lokale besturen gaat alsmaar sneller en drastisch achteruit. De toestand wordt stilaan onhoudbaar. De redenen voor de achteruitgang die worden aangehaald, zijn ook steeds dezelfde en zijn niet nieuw. De cijfers die vorige week werden aangehaald, kwamen hard aan. Ik zal er enkele aanhalen. De financiering van de pensioenen kost meer dan 70 miljoen euro. Een daling van de dividenden uit de energiesector is goed voor een jaarlijkse vermindering van tientallen miljoenen euro. Dividenden uit de financiële holding waren tot voor de crisis nog goed voor 100 miljoen euro. De verkorting van de leningsduur en de toenemende kosten van de OCMW's, de politiezones, de brandweer, de waterzuivering en ga zo maar door, wegen zwaar.

De collega's zullen dit rijtje nog wel aanvullen. De ernst van de situatie is alleszins duidelijk. De nieuwe gemeentelijke beleidsperiode van 2013 zit eraan te komen en kondigt zich moeilijk aan – en dat is dan nog een eufemisme.

Minister, ik moet mijn vraag van begin dit jaar herhalen. Plant u bijkomende – financiële of andere – initiatieven om de lokale besturen te ondersteunen?

Een tweede vraag is aan de minister-president gericht, mijn vraag om uitleg trouwens ook. Wat is de stand van zaken van de realisatie van het Plattelandsfonds? Het is misschien maar een druppel op een hete plaat, maar het zou zeker voor de kleine gemeenten extra ondersteuning kunnen bieden.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister, ik zal het niet hebben over het Plattelandsfonds, het is een initiatief van minister-president Peeters. Hij heeft daar al meerdere malen uitleg over gegeven in de commissie. Het fonds zal in 2012 effectief van start gaan. Dat is misschien al een gedeeltelijk antwoord op uw vraag, mevrouw Robeyns. Minister Bourgeois heeft niet direct iets te maken met het Plattelandsfonds.

Minister, we zitten hier voor de zoveelste keer samen. De financiële toestand van de gemeenten baart niet alleen ons, maar ook u zorgen. De VVSG heeft twee weken geleden

uitvoerig aan de alarmbel getrokken. U hebt hun bezorgdheid onderschreven, maar de gemeenten moeten niet bij u komen voor extra middelen, want u hebt er ook geen. Zo hebt u uitdrukkelijk gesteld. Ik ga daar geen grote verklaringen over afleggen. U hebt gesproken voor uw beleidsdomein en middelen.

Niemand kan ontkennen, minister, dat niemand in dit land meer geconfronteerd wordt met beslissingen van hogere overheden dan die lokale besturen. We worden soms in ons hemd gezet. Ik geef een voorbeeld. Het is een delicaat onderwerp, namelijk de kapitaalsverhoging die is doorgevoerd door de Gemeentelijke Holding. U hebt die verhoging misschien niet gepromoot, maar toch ... (*Opmerkingen van minister Geert Bourgeois*)

U antwoordde op parlementaire vragen in deze commissie dat de financiële positie van de Gemeentelijke Holding was wat ze was, en om die positie enigszins te redden hadden de aandeelhouders weinig andere keuze dan in de kapitaalsverhoging in te stappen. Los van de actualiteit van gisteren en van vandaag – de gemeenten gingen een dividend krijgen van 8 of 13 procent –, zullen onze dividenden waarschijnlijk voor de rest van ons leven weg zijn. Het voortbestaan van de Gemeentelijke Holding staat waarschijnlijk zelfs op het spel.

De federale beslissing rond de hervorming van de pensioenen voor de lokale besturen of van de verhoging van de bijdragen is nog maar een eerste aanzet. Dat is inderdaad een federale bevoegdheid, maar het betekent een kostprijs voor de gemeenten die kan oplopen tot 70 miljoen euro. Dat is vooral het resultaat van de samenvoeging van diverse pools van de pensioenfondsen. De gemeente is in dit land het enige bestuur dat instaat voor de betaling van het pensioen van de eigen ambtenaren. Dat kan misschien veranderen met de overdracht van bevoegdheden, maar de federale overheid betaalt tot op vandaag het pensioen van de Vlaamse ambtenaren. Als een gemeentelijke ambtenaar vijf jaar voor zijn pensioen vastbenoemd wordt, heeft hij recht op een volledig vastbenoemd pensioen bij het lokaal bestuur en heeft hij geen gemengde loopbaan. U kunt zeggen dat we niets te maken hebben met die federale materie, maar ik wil u dat toch eens meegeven.

Wat nog het meest op mijn lever ligt, is dat de lokale besturen van start moeten gaan met de tweede pensioenpijler. Dat kost geld. U promoot die pijler voor de lokale besturen, maar u onderneemt niets om diezelfde pijler tot stand te brengen voor de contractuelen van de Vlaamse overheid. Het is gemakkelijk om iets te promoten bij een lager bestuur. Als u a zegt, moet u ook b zeggen en op uw eigen niveau diezelfde beslissingen nemen. Ik draag lokale bestuursverantwoordelijkheid, ik weet dat de middelen schaars zijn en de behoeften talrijk. Ik weet dat de Vlaamse overheid ook niet geconfronteerd wordt met een erg rooskleurige financiële situatie.

We hebben de verhoging van het Gemeentefonds van 3,5 procent op jaarbasis. Het grote probleem van het Gemeentefonds blijft dat door de veelvuldige en grote voorafnames van een aantal steden en gemeenten de procentuele kloof tussen de grote steden Gent en Antwerpen en de rest elk jaar stijgt. (*Instemming*)

Ik hoor graag dat ook collega's van de oppositie dit erkennen. Gent en Antwerpen winnen procentueel op jaarbasis veel meer dan de kleine. In plaats van het verschil dicht te rijden, groeit de kloof. Daar moet op korte termijn een oplossing voor komen. Door de veelvuldige voorafnames gaat de helft van het Gemeentefonds naar Gent en Antwerpen. Van de 2 miljard euro doen Gent en Antwerpen 1 miljard euro voorafname. Door die 3,5 procent en doordat ze ook nog in aanmerking komen voor de gewone parameters, zal het procentuele verschil tussen Gent en Antwerpen en een kleine gemeente zoals Lennik alleen maar groter worden. Er moeten inspanningen worden geleverd op dat punt.

Minister, dat zijn mijn opmerkingen en suggesties, maar ik ben de laatste om te zeggen dat Vlaanderen Sinterklaas moet gaan spelen voor de lokale besturen. Zij moeten zelf hun verantwoordelijkheid opnemen wat hun financiën betreft. Wij doen dat ook, maar wij worden

nu eenmaal geconfronteerd met beslissingen van hogere overheden waar we zelf geen impact op hebben en de factuur voor mogen betalen. Dat is mijn boodschap van vandaag.

Hoe evalueert u de noodkreet van de VVSG? Voorziet u in bijkomende maatregelen om de lokale besturen zo nodig financieel bijkomend te ondersteunen? Welke concrete maatregelen gaat u uitwerken op korte en middellange termijn?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, dames en heren, ik wil twee voorafgaande opmerkingen maken. Het verbaast me nog altijd als ik hier hoor dat de gemeenten moeten opdraaien voor de beslissingen van hogere overheden. Die hogere overheid is niet zoiets wat daarboven in de lucht hangt. Dit parlement zit vol burgemeesters en schepenen. Hier worden decreten en begrotingen goedgekeurd. Nadien komen ze hier dan vertellen: ze doen ons wat aan. Dat geldt voor meerderheid en oppositie. Nee, u doet uzelf dat aan!

Twee, ik ben het met de heer Verfaillie eens dat we dringend iets moeten gaan doen aan dat Gemeentefonds, maar u vervalt in de oude ziekte. We hebben het Stedenfonds, we hebben het Gemeente- en Provinciefonds. U vindt de kloof te groot, en wat stelt u voor? Een Plattelandsfonds! En dat zit alle drie bij verschillende ministers. Het Stedenfonds zit bij de ene minister, het Gemeentefonds zit bij u en nu komt er een Plattelandsfonds – bedoeld om het gat dicht te rijden – bij weer een andere minister die misschien weer andere klemtonen gaat leggen. Het zou niet slecht zijn om de financiering van de lokale besturen – allemaal – onder te brengen bij één fonds en één minister. Nu moeten we van commissie naar commissie lopen om vragen te stellen. De verschillende fondsen hanteren andere parameters en de verschillende ministers leggen andere klemtonen. Ook dat hebben we aan onszelf te wijten.

Mijn vraag gaat specifiek over de pensioenen. Ik verwijs naar de vraag om uitleg van de heer De Meulemeester van 28 juni. U gaf een zeer uitgebreid antwoord. U zei dat u bij de federale ontwikkelingen niet betrokken of gekend was. Er is nu een federaal wetsontwerp waarbij de VVSG nog eens aan de alarmbel hangt. Volgens de VVSG zullen de Vlaamse gemeenten tussen 2012 en 2019 762 miljoen euro extra moeten vinden voor het pensioen van contractueel personeel. Indien het wetsontwerp goedgekeurd wordt, zou dat op 95 miljoen euro per jaar komen. Het Gemeentefonds stijgt volgens het decreet jaarlijks met 3,5 procent, maar dat is onvoldoende om de stijging van de pensioenbijdragen op te vangen. Volgens de VVSG is er aldus een tekort van 120 miljoen euro tussen 2012 en 2019 of 15 miljoen euro per jaar. Op 28 juni stelde u echter in deze commissie dat de gemeenten niet in het rood zullen gaan, ook niet volgens wat nu voorspeld wordt.

Wat is de stand van zaken in dit pensioendossier? Hebt u, uw administratie en kabinet, dit de afgelopen maanden opgevolgd? Ik neem aan van wel. Bent u uiteindelijk betrokken bij de totstandkoming van het federale wetsontwerp? Is dat al besproken op het Overlegcomité? Ik weet wel dat het Overlegcomité momenteel niet samenkomt omdat we een regering van lopende zaken hebben, maar voor zulke zaken zou het gerust kunnen bijeenkomen. Gaat u dat wetsontwerp, als u daar opmerkingen over hebt, op de agenda van het Overlegcomité zetten? Blijft u bij uw uitspraak dat de gemeenten niet in het rood zullen gaan, ondanks de cijfers waarmee de VVSG nu aan de alarmbel heeft getrokken?

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Minister, ik kan de noodkreet van de collega's alleen maar ondersteunen. Een herschikking van het Gemeente- en het Stedenfonds dringt zich op.

Er komt nog iets onrustwekkends op ons af vanaf januari 2012. Met het Salduzarrest legt het Europees Hof van de Rechten van de Mens (EHRM) ons op dat voor bepaalde delicten bij het verhoor van bij het begin een advocaat aanwezig moet zijn. Dat zal een aanzienlijke capaciteit vergen van de lokale politiezone. Er is nu al sprake van tientallen miljoenen aan

capaciteit en werkuren. Dat zal uiteraard een weerslag hebben op de gemeentefinanciën. Er is al een wetsontwerp goedgekeurd door de Kamercommissie voor de Binnenlandse Zaken. Minister, hebt u over de gevolgen van het Saldzarrest al contact gehad met federaal minister van Binnenlandse Zaken Turtelboom? Wie zal die rekening betalen? De federale overheid? Ik hoop dat Binnenlandse Zaken betaalt en niet de lokale politiezones. Ik hoop het van ganser harte. Wij zijn verontrust. Dat zal heel veel geld kosten. Ook als er vertaling aan te pas komt, moet de advocaat aanwezig zijn. Hij moet meertalig zijn. Dat zal een enorme impact hebben op de gemeentelijke financiën.

In verband met de vraag over de pensioenen van 28 juni: zijn er al contacten geweest tussen u en federaal minister van Pensioenen Daerden, al dan niet in het Overlegcomité?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Minister, ik wil me aansluiten bij de vragen van de collega's omdat ik deze problematiek extra onder de aandacht wil brengen. We staan op een jaar van de gemeenteraadsverkiezingen, en in tegenstelling tot wat men zou kunnen verwachten op één jaar voor de verkiezingen, trekken de burgemeesters aan de alarmbel. In plaats van te verwijzen naar hun verwezenlijkingen of hun ambities te uiten voor de volgende bestuursperiode, slaken ze een noodkreet.

Die volgende bestuursperiode kondigt zich inderdaad zeer somber aan. Dat is een gevolg van het feit dat de financiële situatie van de lokale besturen pijlsnel achteruitgaat. Iedereen die lokaal actief is, zal ongetwijfeld de penibele situatie van onze gemeente- en OCMW-financiën aan den lijve ondervinden. Daarnaast is er natuurlijk ook de VVSG die een noodkreet slaat, en er is ook de studie van Dexia.

In het verleden zijn er al tools uitgewerkt waarmee we op lokaal vlak werk kunnen maken van een stabiel financieel beleid. Ik verwijs hierbij onder andere naar het Gemeentedecreet en naar de meerjarenplanning. Toch is de conclusie dat de situatie onhoudbaar wordt. Ik vrees dan ook dat, net zoals vroeger al is gebeurd, het aantal personeelsleden bij de lokale besturen op de helling zal komen te staan, dat er belastingverhogingen dreigen en dat investeringsprojecten op de wachtlijst zullen komen staan of zelfs volledig zullen worden stopgezet. De lokale besturen zijn nochtans belangrijke partners inzake investeringsprojecten.

De financiële dreiging waarmee de steden en de gemeenten geconfronteerd worden, is zeker niet enkel een discussie over begrotingscijfers. Het gaat ook over effectief beleid voeren en over de slagkracht van een lokaal bestuur. Het gaat over investeringen in onderwijs, in veiligheid, in lokaal sociaal beleid, in kinderopvang, in jeugdwerking, in lokale economie enzovoort. Ik vrees dat we in de toekomst niet langer zullen kunnen tegemoetkomen aan al die aspecten als we geen oplossing vinden voor de financiering van de lokale besturen. Daarom wil ik me aansluiten bij de vragen van de collega's.

Minister, welke oplossingen ziet u? Behoort een verhoging van de groeivoet van het Gemeentefonds, die momenteel decretaal verankerd is op 3,5 procent, tot de mogelijkheden?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil me graag aansluiten bij de bekommernissen van de vraagstellers. We hadden het in deze commissie al over de kapitaalsverhoging van de Gemeentelijke Holding. Ik blijf bij wat ik toen zei, het is niet de rol van de gemeenten om dit te doen. Helaas vrees ik dat met wat nu aan de gang is, de kapitaalsverhoging een verloren kapitaal zal zijn. Zeker de dividenden die toen beloofd zijn, zullen onder de neus verdwijnen. Dat is jammer, want het bewijst dat de gemeenten zich niet in speculatieve operaties moeten begeven. Daarenboven, degenen die dachten dat Dexia een veilige haven was, komen nu van een kale reis thuis. Dat is jammer, maar laat het ook een les zijn.

Minister, u hebt heel snel gereageerd op het bericht van de VVSG vorige week, door te zeggen dat Vlaanderen al zijn broeksriem heeft aangespannen en dat het nu aan de gemeenten

is om dat op hun beurt te doen, en dat het niet mogelijk is dat Vlaanderen een tandje zou bijsteken. Meent u dat zo hard?

We spreken over 15 miljoen euro die de gemeenten tekort zouden hebben in de komende jaren. Dan is dat nog altijd minder dan 1 procent van het huidige Gemeentefonds van 2,27 miljard euro. In deze tijden is het voor elke overheid lastig, ook voor de lokale besturen. Zou een gedeelde inspanning niet op zijn plaats zijn?

Ik kan niet anders dan vaststellen dat Vlaanderen volgend jaar 1 miljard euro extra middelen binnenhaalt, voornamelijk uit federale ontvangsten. Daarvan wordt een stukje opzijgezet tegen ongevallen in de economische wereld – in gedachten zit ik al in de Dexiaoperatie. Er is 230 miljoen euro beleidsruimte. Minister-president Peeters heeft dat gezegd en ik heb dat goed in mijn oren geknoopt. Daarvan is 15 miljoen euro voor de gemeenten.

Als de Vlaamse overheid nog maar de helft zou dichtrijden via een gedeelde inspanning, dan zou dat voor het Vlaamse budget uit meerontvangsten te verwaarlozen zijn, terwijl de gemeenten afstevenen op minder ontvangsten, behalve het Gemeentefonds. Eerlijk is eerlijk: er is een groeivoet voor het Gemeentefonds en die wordt gerespecteerd. Ook in moeilijke tijden heeft de Vlaamse overheid dat gedaan en dat verdient waardering. De vraag is of Vlaanderen en de gemeenten volgend jaar niet toch een gedeelde inspanning kunnen doen, om samen die crisis te overwinnen, een crisis die dieper zal gaan dan we vandaag vermoeden.

Laten we hopen dat het niet zo zal zijn, dat er een economisch herstel is en dat de bancaire crisis niet zo erg wordt. Zou dat geen oplossing kunnen zijn? Minister, u hebt afwijzend gereageerd, maar wilt u toch openstaan voor de overweging om de risico's te delen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: De financiële situatie van de gemeenten is een aangelegenheid die veel mensen beroert. De lokale democratie is er onmiddellijk bij betrokken. Er zijn in dit parlement een aantal lokale vertegenwoordigers, waardoor dit onderwerp geregeld op de agenda komt.

Uiteraard ben ik op de hoogte van de Dexiastudie over de lokale financiën. Die studie wordt uitgevoerd op basis van de budgetrekeningen tot en met 2009 en van de oorspronkelijke budgetten voor de jaren 2010 en 2011. Daaruit blijkt dat de Vlaamse gemeenten – er is een verschil met de Waalse gemeenten – meestal een voorzichtig financieel beleid voeren. Meestal worden de ontvangsten licht onderschat, en de uitgaven licht overschat. Daardoor zijn de saldi van de budgetten doorgaans minder gunstig dan de saldi van de budgetrekeningen. Conclusies trekken uit een analyse van de budgetten en uit een vergelijking van budgetrekeningen met budgetten, moet dus uiterst voorzichtig gebeuren.

Op basis van de oorspronkelijke budgetten voor 2011 blijken de Vlaamse gemeenten op het eigen dienstjaar slechter te scoren dan de Waalse en Brusselse gemeenten, volgens Dexia. Over de periode 2007-2011 vertonen de Vlaamse gemeenten trouwens telkens negatieve budgetsaldi voor het eigen dienstjaar. De sterkere daling van het saldo van het eigen dienstjaar 2011 is vooral toe te schrijven aan een daling van de ontvangsten tijdens het dienstjaar, door onder meer een zwakkere groei van de belastingontvangsten, van de aanvullende personenbelasting, een stagnering van de belastingontvangsten (APB) en een terugloop van financiële opbrengsten (dividenden).

Wat de belastingontvangsten betreft, is de terugval inderdaad vooral te wijten aan het feit dat de snellere inkohiering van de ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting in 2009 en 2010 tot een normaal peil is teruggevallen in 2011, en aan het feit dat de effecten van de financieel-economische crisis op de belastbare inkomens van 2008 en vooral 2009, grotendeels in de ontvangsten voor 2011 tot uiting zijn gekomen. In de budgetonderrichtingen voor 2011 werd trouwens aan de gemeenten het advies gegeven om voor de ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting uit te gaan van een nulgroei.

De achteruitgang van het resultaat van het eigen dienstjaar staat in schril contrast met de continue verbetering van het algemeen budgetresultaat. Uit de Dexiastudie blijkt dat het algemeen budgetresultaat van de Vlaamse gemeenten over de hele periode veel beter is dan dat van de Waalse en Brusselse gemeenten. Het zou in 2011 12,4 procent van de gewone ontvangsten bedragen, ten opzichte van 6,9 procent voor de Waalse gemeenten en 5,2 procent voor de Brusselse gemeenten.

De schuld van de gemeenten per inwoner in 2009 bedraagt volgens Dexia in Vlaanderen 1261 euro per inwoner of 0,96 procent van de gewone ontvangsten, in Wallonië 1378 euro per inwoner of 1,20 procent van de ontvangsten en in Brussel 1369 euro per inwoner of 0,82 procent van de ontvangsten.

Eigen berekeningen van onze administratie geven het volgende, significante, verschil tussen de budgetten van de Vlaamse gemeenten en de rekeningencijfers. Ik laat een kopie circuleren van die cijfers, omdat ze tonen dat er een heel groot verschil is tussen de budgetcijfers eigen dienstjaar, het algemeen budgetresultaat en de rekeningencijfers in het algemeen budgetresultaat. Het algemeen budgetresultaat zit voor 2005 tot en met 2009 rond de 25 procent, de laatste jaren zelfs hoger.

Je moet dus vier zaken bekijken: begroting eigen dienstjaar, algemeen budget vorige dienstjaren inbegrepen, rekening eigen dienstjaar die positief is, en rekening algemeen budget met saldi van de vorige dienstjaren die vrij positief zijn.

De grote verschillen tussen de saldi voor het eigen dienstjaar en de algemene saldi zijn grotendeels te verklaren door de gunstige evolutie van de rekeningen. Veel Vlaamse gemeenten boekten de laatste jaren op de gewone dienst meer ontvangsten dan geraamd, wat aanleiding gaf tot belangrijke rekeningoverschotten, die nadien in de budgetten onder vorige dienstjaren werden verrekend en deel uitmaken van het algemeen resultaat. Er zijn nog geen cijfers beschikbaar over de rekeningen van het jaar 2010.

Mijn algemene conclusie uit de Dexiastudie en uit de feitelijke toestand zoals die blijkt uit de rekeningen van de Vlaamse gemeenten, is de volgende: de Vlaamse gemeenten hebben het momenteel financieel zeker niet slechter dan de Waalse en Brusselse besturen, en de totale financiële toestand van de gemeenten is tot op heden gezond. Meer zelfs, het totale overschot dat de Vlaamse gemeenten realiseren, is de afgelopen jaren stelselmatig verder aangegroeid. Dat is vooral te danken aan de uitzonderlijke ontvangsten uit bepaalde operaties, zoals de herstructurering van de energiesector, en aan de snellere inkohiering van de aanvullende personenbelasting.

Ook voor het jaar 2011 zijn alle steden en gemeenten erin geslaagd om hun budgetten en meerjarenbegrotingen in evenwicht in te dienen. Via de gouverneurs houden we hier toezicht op. Ik moet daar wel aan toevoegen dat in verscheidene gevallen gemeenten de overschotten van de vorige jaren moeten integreren om het financieel evenwicht te behouden. Maar dat was in het verleden ook al het geval. Vanzelfsprekend blijft waakzaamheid geboden, zeker in het licht van de huidige economische en financiële situatie.

Ik heb begrip voor de financiële noodkreet van de VVSG. Het feit dat er tot op heden positieve financiële saldi zijn, betekent geenszins dat de lokale financiën ook in de toekomst gewaarborgd zijn. Eerst en vooral ondervinden ook de gemeenten, weliswaar met enige vertraging, de weerslag van de financieel-economische crisis die woedt sinds het najaar van 2008, zowel ten gevolge van terugvallende fiscale ontvangsten als door de budgetbeperkingen die zijn ontstaan bij de hogere overheden.

Daarnaast wegen de pensioenkosten ten gevolge van de vergrijzing steeds nadrukkelijker op de lokale budgetten, mede ten gevolge van de hervorming van het statutair pensioenstelsel op het federale niveau. Over de federale hervorming van het pensioenstelsel heb ik indertijd gesprekken gevoerd met minister Daerden en premier Leterme. Ik heb de Vlaamse zorgen toen meegegeven. De boodschap was begrepen, maar ik heb geen terugkoppeling gekregen.

U weet allemaal hoe de federale overheid met het groen- en het witboek is omgegaan. Nu is een beslissing genomen met betrekking tot de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten (RSZPPO). Mijn kabinet heeft daarover tot nu toe geen gegevens ontvangen.

Dat de pensioenhervorming zal wegen op de gemeentelijke financiën, is duidelijk. Iedereen die daarbij betrokken was, weet dat de toestand van de RSZPPO niet rooskleurig was. De maatregelen die moeten worden genomen om dat in evenwicht te krijgen, zijn heel belangrijk en vragen veel geld. Ik begrijp dan ook de noodkreet van de VVSG.

Ik wil daarover twee dingen zeggen. De heer Verfaillie zegt dat sommige gemeenten mensen voor de laatste vijf of zelfs twee jaar van hun carrière statutair maken om ze een statutair pensioen te geven, nadat ze lange tijd contractueel waren. Dat is natuurlijk de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Ik begrijp dat de federale overheid maatregelen heeft genomen om daar paal en perk aan te stellen. Dat vind ik ook maar correct. Iemand die 35 jaar contractueel was en 5 jaar statutair, moet ook zo'n pensioen krijgen. Er zijn gemeenten, zoals Alken, die hun contractuelen op het einde van hun loopbaan statutair maken. In solidariteit met de andere gemeenten is dat niet correct.

Aan de heren Daerden en Leterme heb ik ook gezegd dat onze ambtenaren te vroeg met pensioen gaan, ook in de lokale besturen. De meeste van onze lokale ambtenaren gaan op pensioen op 60 of 61 jaar, net zoals mijn ambtenaren dat doen. Ik begrijp die mensen. Meestal zijn het tweeverdieners die de kans zien om de rest van hun leven in volle gezondheid met vrije tijd in te vullen. Maatschappelijk kunnen we een ambtenarenloopbaan van 34 tot 36 jaar niet meer dragen. Elk jaar dat we met die hervorming verliezen, is een verloren jaar.

U hoort me niet pleiten voor het optrekken van de wettelijke pensioenleeftijd. Ik zeg wel dat we de pensioenleeftijd geleidelijk aan moeten optrekken, zeker bij de ambtenaren van de overheid. Je kunt de privésector oproepen om dat aan te pakken, maar als je zelf niet het voorbeeld geeft, werkt het niet. Het is juist dat dat hoge weddes zijn die ten laste blijven van de gemeenten. Die pensioenen zijn heel zwaar. Ze zijn berekend op de laatste vijf jaren van de loopbaan bij de statutairen en kosten dus dubbel zoveel. Als gemeentebestuur moet je dan een zwaar pensioen betalen, en je neemt een jongere in dienst die minder kost, maar die kost gradueel ook meer. De nettolast is zwaar voor de gemeenten. Maatschappelijk zullen we dat niet meer kunnen dragen.

Dit is geen verwijt aan de gemeenten. Ze kunnen alleen maar proberen, zoals ik dat doe, om de mensen te stimuleren langer te blijven. Vaak zijn dat pogingen die veel lof verdienen, maar niet altijd effect hebben. Op het Vlaamse niveau verloopt dat ook heel moeilijk. Er moet dus een federale maatregel komen, ofwel moet Vlaanderen de bevoegdheid krijgen. Tegen iemand van 59 gaan we niet zeggen dat hij of zij nu tot 65 zal moeten werken. Dat moet geleidelijk aan gebeuren. Ik kan me niet inbeelden dat iemand die nu start in onze administratie, het niet heel logisch zou vinden om tot 65 jaar te werken voor een volledige loopbaan. Elk jaar dat we verloren hebben, weegt heel zwaar, ook op de budgetten van de lokale besturen.

Ook indirect heeft de vergrijzing van de bevolking een ingrijpend effect op de budgetten, met name door een stijgende behoefte aan lokale dienstverlening in de zorgsector. Ik vraag altijd aan de gemeentebesturen om een activeringsbeleid te voeren. Er zijn OCMW's die dat doen, die zorgen dat de mensen met een leefloon in de mate van het mogelijke opnieuw worden toegeleid naar de arbeidsmarkt. Sommigen doen dat met succes, anderen doen dat helemaal niet. De gemeente heeft er belang bij zoveel mogelijk leefloners actief aan het werk te krijgen. Die zorgen dat er aanvullende personenbelasting binnenkomt en dat het aantal leefloners daalt.

Er zijn tegenvallende resultaten van de Gemeentelijke Holding en de grote investeringsbehoeften in de intercommunale sector. De CREG zegt niet onterecht dat de elektriciteitsprijzen veel te hoog zijn omdat de distributie van de hoog- en laagspanning te veel kost. In België betalen we zowat de hoogste prijzen voor elektriciteit van heel Europa. Dat heeft te maken met de hoge distributiekost. De CREG zegt dat het gedaan moet zijn.

Als de intercommunales minder distributiekosten kunnen aanrekenen, zal zich dat opnieuw vertalen in de opbrengsten van de gemeenten. De VVSG heeft gelijk, maar we zitten met twee maatschappelijke fenomenen. Enerzijds betaalt iedereen te veel voor elektriciteit, en anderzijds komen de opbrengsten van de hoge distributiekosten in de gemeentekas terecht. Daarin zullen keuzen moeten worden gemaakt.

Mijnheer Verfaillie, ik ga de analyse niet opnieuw maken van de toestand van de Gemeentelijke Holding. Vandaag geeft minister Muyters tekst en uitleg. Ik wijs erop dat het grootste deel van de schuld van de Gemeentelijke Holding gegroeid is uit de diversificatiepolitiek. In de periode 2000 tot 2011 is een enorme schuld opgebouwd, precies om een portefeuille op te bouwen in beleggingen en privé-investeringen om er allerlei dividenden uit te halen. Daarvoor is een heel zware schuld uitgebouwd in de Gemeentelijke Holding.

Nu gaan zeggen dat ik een oproep zou hebben gedaan aan de gemeenten om dat kapitaal te onderschrijven, is niet correct.

De heer Jan Verfaillie: Ik wil hier publiekelijk mijn excuses aanbieden. Op dat moment was er weinig keuze en er is ook geen verbod gekomen. We konden niet anders, of het was helemaal gedaan.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Verfaillie, ik verwijt niemand iets in het verleden. Ik kon ook geen verbod opleggen. Er is een decretaal verbod voor gemeenten om te participeren in dat soort ondernemingen. De burgemeester van Leuven heeft mij op dat vlak geprovoceerd. Hij heeft aandelen gekocht van AB InBev, met geen andere bedoeling dan dat ik tot een vernietiging zou overgaan, wat ook is gebeurd. Toen zei hij: zie je wel, ik mag niet in AB InBev beleggen, maar via de Gemeentelijke Holding mogen we wel participeren in een beursgenoteerde vennootschap, namelijk Dexia.

Hij heeft een punt. Dat heb ik ook al herhaaldelijk gezegd. Als een stad of gemeente nu aandelen wil kopen van een beursgenoteerde vennootschap, dan zal ik zeggen: nee, dat mag niet, het Gemeentedecreet verbiedt dat. Dat is ook niet de taak van de gemeenten. Een gemeente moet het gemeentelijke belang behartigen. Alleen is bij de totstandkoming van dat decreet gezegd dat dit een historisch gegroeide toestand is. Er was het Gemeentekrediet van en voor de gemeenten. Dat is in een stroomversnelling geraakt, het moest Europees en multinationalaal worden. Dan is Dexia ontstaan, een beursgenoteerde bank. We kennen allemaal de situatie waarin Dexia op dit moment jammer genoeg zit.

Ik heb alleen gezegd dat het een zaak is van verantwoordelijkheid nemen. Ik heb niemand gestimuleerd en ik heb niemand verboden. Er zijn steden en gemeenten die niet ingetreden zijn. Er zijn er die daar radicaal tegen zijn en die toch hebben ingeschreven, ook al wist iedereen dat voor het dividend van 13 procent heel veel zaken gunstig moesten evolueren.

Dexia heeft een aantal belangrijke aandeelhouders. Een ervan is de Gemeentelijke Holding met 15,3 procent. Op dat moment heeft elke overheid gedaan wat ze meende te moeten doen. Ook de Vlaamse Regering heeft in 2008 een half miljard Dexia-aandelen gekocht om te vermijden dat de bank zou kapseizen. Vandaag zitten we weer in een precaire situatie.

Ik wijs er wel op dat een dividend uit een beursgenoteerde vennootschap geen evidentie is. Het is wel met tussenpersonen, er zijn constructies opgezet, men gaat diversifiëren, men gaat andere beleggingen doen om de cashflow richting gemeenten verder te kunnen doen. Ook in

2009 is er geen euro gekomen naar de gemeenten. Jaar na jaar is het wel een bron van inkomsten geweest voor de lokale besturen.

Op het moment dat de VVSG haar eerste berichten de wereld heeft ingestuurd, heb ik gezegd dat het ging om een inspanning van iets meer dan 2 procent op een budget van 9,3 miljard euro van de gemeenten zonder de OCMW's. Men gaf het cijfer van 71 miljoen euro op voor de pensioenen, en 43 miljoen euro van de Gemeentelijke Holding. Er zijn ook gemeenten die daar al lang geen rekening mee houden. Andere dividenden drogen op. Als ik dat ruw optel, leek me dat perfect te doen voor de gemeenten, zeker in het licht van de overschotten zoals vastgesteld door mijn administratie.

Ondertussen blijkt dat die pensioenlasten oplopen en jaar na jaar stijgen. Het gaat dan over een stijging van 400 miljoen euro en meer. Ik heb er geen zicht op of de federale overheid van plan is om dat allemaal op de schouders van de gemeenten te laden of niet. Als de pensioenkost oploopt tot meer uitgaven dan 400 miljoen euro, dan spreken we over een totaal andere verhouding, ook al zal het budget van de gemeenten in 2014 meer dan 10 miljard euro bedragen. Dan gaat het niet meer over 2 procent, dan wordt de situatie ernstiger dan ze al is.

Niemand verwacht dat er de eerste jaren een gunstige kentering komt in de dividenden van de Gemeentelijke Holding. Laten we voorzichtig zijn. Ik kan niet vooruitlopen op wat de CREG zal doen met de distributietarieven. Het lijkt me niet onwaarschijnlijk dat er wordt opgetreden, dat men zegt dat die tarieven te hoog zijn en dat er moet in gesnoeid worden. Ik weet niet wat de stijging zal zijn van de inkomsten uit de aanvullende personenbelasting. De Vlaamse Regering is vertrokken van een groei van de economie zoals voorspeld door het Planbureau. We hebben onmiddellijk gezegd dat we voorzichtig moeten zijn. De grootbanken schroeven dat al terug van 2 naar 1,6 procent, en er zijn er die al lager gaan. Daarom hebben we een buffer ingebouwd. We houden er rekening mee dat de ontvangsten lager zullen zijn dan verwacht.

Wat kan de Vlaamse overheid doen? Ik heb de indruk dat de gemeenten onvoldoende beseffen welke grote inspanning de Vlaamse Regering doet door te zeggen dat het Gemeentefonds jaar na jaar cumulatief blijft stijgen met 3,5 procent. Ongeveer alle andere uitgaven van de Vlaamse overheid, op Welzijn na, zijn gedaald. Voor de gemeenten blijven we die inspanning doen. De schuld van de Vlaamse gemeenten is door de maatregelen die zijn genomen in 2008, sterk gedaald met meer dan 600 miljoen euro. Er is ook de Elia-compensatie, waarbij Vlaanderen blijft doen wat het moet doen ten opzichte van de gemeenten.

Er zijn ook andere factoren, zoals het Saldzarrest. Dat is een federale aangelegenheid. Daarover heb ik geen contact gehad met federaal minister Turtelboom. Een tijdje geleden kondigde ze aan dat ze een coördinator wou aanstellen voor de problematiek van de politie. Dat was in de periode dat de heer Koekelberg de job zou krijgen. Sinds de gevoerde procedures heb ik er niets meer over gehoord. Het is de bedoeling dat een verantwoordelijke zou overleggen met de regio's over de politieaangelegenheden die van belang kunnen zijn voor de regio's. Dat is niet voortgezet. Ik kan niet spreken voor alle politiezones. Ik kan enkel zeggen dat er in de politiezone waar mijn stad deel van uitmaakt, veel te veel administratie is en veel te weinig blauw. Iedereen geeft dat ook toe.

Los van de ernst van het probleem van de statutaire pensioenen dat bij ongewijzigd beleid op de gemeenten afkomt, zal dit een enorme weerslag hebben op de gemeentelijke financiën. Daarom herhaal ik aan de gemeenten, doe nu efficiëntie-oefeningen. U zult ze moeten doen. Wie zich daar niet op voorbereidt, zal plots met ernstige toestanden worden geconfronteerd. Er zijn gemeenten en steden die dat doen, die daarop anticiperen. Andere doen dat niet. Ik kan de oproep alleen maar herhalen en me alleen maar richten naar de politiezones. Ik spreek niet voor andere politiezones. Ik heb daar geen zicht op, ook niet als minister. Ik spreek nu als gemeenteraadslid. In mijn politiezone is de situatie scheefgegroeid.

Voor de rest brengen we zoveel mogelijk maatregelen in dezelfde lijn om de gemeenten toe te laten een efficiëntieoefening te doen. Er is het Planlastendecreet. Ik hoop dat iedereen daar coöperatief aan meewerkt. Dat kan leiden tot – ruw geraamd – een vermindering van de lasten van 40 miljoen euro op jaarbasis. Ik heb de personeelsmobiliteit mogelijk gemaakt tussen de gemeenten, steden en provincies. Tussen steden en OCMW's komt dat nog. Dat moet tot maximale synergie en efficiëntie leiden. We gaan alle belemmeringen voor samenwerking tussen gemeenten en OCMW's wegwerken. Er komt een nieuwe beleids- en beheerscyclus. We bieden zo veel mogelijk statistische informatie aan zodat de lokale besturen maatregelen kunnen nemen.

Dat is mijn antwoord op de gestelde vragen. Dat is een relativering van de financiële toestand van onze gemeenten. De globale besparing is 9,3 miljard euro. Dat is een gemiddelde van 1,5 tot 2 procent per gemeente. Dat cijfer zal niet voor alle gemeenten hetzelfde zijn. Voor sommige zal dat veel zwaarder zijn. Niet alle steden en gemeenten kunnen dat even gemakkelijk opvangen, dat weet ik wel. De financiële toestand en de reserves van de gemeenten verschilt sterk. Onlangs besteedde de pers aandacht aan de reserves van steden als Aalst en Mechelen. Ze toonden significante verschillen. Eén stad spaarde bewust, maakte grote reserves, een andere stad deed dat niet.

Het Plattelandsfonds is een bevoegdheid van minister-president Peeters. Ik heb hem om een antwoord op deze vraag gevraagd. Hij laat weten dat het de bedoeling is het ontwerp van decreet in de loop van 2012 in te dienen in het Vlaams Parlement, zodat het vanaf 2013 in werking kan treden. Dan kan het gelijk aanvangen met de nieuwe gemeentelijke beleidscyclus. De financiële middelen zullen onderwerp uitmaken van de begrotingsbesprekingen 2013.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Ik dank u voor uw uitgebreid antwoord, minister. Ik heb wel zo'n beetje een déjà vu. Misschien had u dat ook met de vragen. Ik herken uw antwoord van begin dit jaar.

U nuanceert een aantal zaken en cijfers uit de studie van Dexia, terecht denk ik. U zegt opnieuw dat de gemeenten nog altijd hun budgetten en meerjarenbegrotingen in evenwicht hebben. Dat zijn ze ook verplicht. U geeft toe dat de reserves steeds meer moeten worden aangesproken. Momenteel is het nog overbrugbaar, maar de toekomst ziet er niet rooskleurig uit. Dankzij de reserves en bepaalde operaties lukt het voorlopig nog.

Uiteraard, dat heeft iedereen hier aangehaald, zitten veel aspecten bij de federale overheid. Ik denk aan de pensioenen en de politie. Ik minimaliseer de inspanningen van Vlaanderen niet. U hebt het de vorige keer ook aangehaald, misschien gaan de lokale mandatarissen er nogal vanzelfsprekend van uit dat de groeivoet van 3,5 procent behouden blijft. Ik wil dat niet tegenspreken. Ik wil het pleidooi van de heer Caron bijtreden. De komende jaren zou er bijkomende budgettaire ruimte zijn, volgens de cijfers van vorige week. Misschien kunnen er toch extra inspanningen worden geleverd. Of acht u dat nog niet echt noodzakelijk? Dit onderwerp zal over enige tijd nog eens terugkeren.

Het Plattelandsfonds valt natuurlijk onder de bevoegdheid van de minister-president. Ik zal hem zeker nog aanspreken.

Het witboek Interne Staatshervorming spreekt toch ook over de budgettaire ruimte. De verschillende criteria van de diverse fondsen kunnen in dat licht worden geëvalueerd en herbekeken. Dat is altijd gevaarlijk. Er moet eerst budgettaire ruimte zijn. Ik zal hier zeker nog op terugkomen.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Deels was dat een voorspelbaar antwoord. U hebt zich uiteindelijk toch bezorgd getoond over die lokale

financiën. Mijnheer De Meulemeester, u had het over het Salduzarrest. Het is misschien interessant om het interview van zaterdagochtend op Radio 1 met de federale minister van Begroting eens te beluisteren. Ik heb hier een korte samenvatting van dat interview mee. Het komt erop neer dat minister Vanhengel in dat interview over de ongerustheid die er heerst over de toekomst van de gemeentefinanciën door de toegenomen lasten voor pensioenen en dergelijke, stelde dat de gewesten onverantwoord handelen. Hij zou het maar normaal vinden dat de gewesten bijspringen om de gemeenten te helpen. In het verleden is dat trouwens al gebeurd. De federale minister verwees naar de inspanningen van voormalig minister Van Mechelen. Minister Vanhengel vindt dat de Vlaamse Regering een inspanning moet leveren, vooral omdat zij het kan. De middelen kunnen volgens hem best beschikbaar worden gemaakt.

Minister, in het licht van het Salduzarrest en de uitspraken van minister Vanhengel kunt u misschien contact opnemen met uw federale collega van Binnenlandse Zaken en er bij haar op aandringen dat wie kookt, ook daadwerkelijk de ingrediënten betaalt. De minister van Binnenlandse Zaken heeft in de Kamer immers een wetsvoorstel laten goedkeuren met betrekking tot het Salduzarrest. Die wet zal de politiezones meer geld kosten. Zij zou dus in extra budgetten moeten voorzien, vanaf 1 januari van volgend jaar, voor de politiezones. Minister, indien u dat dus wenst, lijkt er me hier een kamerbrede meerderheid te zijn opdat dat ook daadwerkelijk zou gebeuren.

Minister, als ik het me goed herinner, hebt u geen uitspraken gedaan over de tweede pensioenpijler voor de Vlaamse contractuele ambtenaren. Ook is er het toegenomen verschil tussen de groten en de kleintjes in het Gemeentefonds. Dat verschil tussen de grootverdieners van dat fonds en diegenen die zeer weinig verdienen neemt elk jaar procentueel toe. Ik vind het zeer jammer dat de heer De Loor net weg is. De financiële toestand van de lokale besturen is niet rooskleurig, maar toch hebben we als stadsbestuur van Veurne niet moeten beslissen om in 2011 geen jobstudenten aan te nemen. We hebben nog altijd een aantal mensen die gelegenheid kunnen bieden.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer Verfaillie, grote steden hebben natuurlijk ook een aantal lasten die kleinere gemeenten niet of nauwelijks hebben. U moet het volledige beeld schetsen als u uw verhaal brengt.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Ik wil even reageren op wat de heer Verfaillie zegt over het Salduzarrest. De uitspraken van bepaalde federale ministers zijn wat ze zijn. Ik denk dat we daar hier niet over moeten discussiëren. Dat zou ons te ver leiden. We moeten ook niet discussiëren over bepaalde uitspraken die andere federale ministers hebben gedaan, en ook de premier. Dit is niet het forum om dat te doen.

Ik wil er toch op wijzen dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ons dat Salduzarrest heeft opgelegd. Het is niet zo dat we dat vrijwillig hebben gedaan. De Kamercommissie heeft dat ook unaniem goedgekeurd. Ik kan u ook reeds zeggen dat we de minister van Justitie ter zake al hebben aangesproken. Trouwens, nu donderdag hebben we een onderhoud met hem over een aantal zaken, en ook over dat arrest. Dit zal natuurlijk door iemand moeten worden betaald. Ik zou ook liever hebben dat de federale overheid dat betaalt, in plaats van dat het terechtkomt op de rug van de lokale besturen. Dat is vrij duidelijk. Het lijkt me alleszins goed dat deze commissie opmerkzaam is en dat dit ook ter sprake kan komen bij een overleg tussen minister Bourgeois en de federale minister van Binnenlandse Zaken, zodat ook de bezorgdheden van deze commissie mee in overweging worden genomen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Robeyns, ik heb dat tabelletje verspreid om er toch op te wijzen dat de 'rekeningcijfers eigen dienstjaar' niet alleen in evenwicht maar zelfs positief zijn. Dat betekent: zonder gebruik te maken van de reserves. Dat is niet onbelangrijk. Dat is

maar tot 2009, we hebben nog zicht op 2010. Ik neem aan dat die situatie niet zal verbeteren. Het was niet zomaar positief, u ziet de orde van grootte: 10 procent, 10 procent, 8 procent enzovoort. Er is voor mij dus geen algemene reden om de situatie van de gemeenten en steden momenteel slecht te noemen. Er zijn een aantal serieuze bedreigingen. We hebben ze al opgelijst. Mijn antwoord daarop is: in de meerjarenbegroting van de Vlaamse Regering is die stijging van 3,5 procent van het Gemeentefonds cumulatief opgenomen. Dit houdt ook stand. Dat is op zich een bijzondere prestatie. Ik wil erop wijzen dat dit niet evident is: voor sommigen onder u misschien wel, maar dat is het niet. Op het moment van forse bezuinigingen, vooral het eerste jaar, is alles in beeld gekomen. Alleen Welzijn en dat Gemeentefonds, dat volgend jaar 2,1 miljard euro zal bedragen, bleven buiten schot.

U bent bezorgd omtrent de criteria van het Gemeentefonds. We hebben daarover afspraken gemaakt in het witboek Interne Staatshervorming. Er is een ontwerp van decreet op til dat we straks aan u zullen voorleggen. Ik hoop dat we het snel kunnen behandelen met de wegwerking van een aantal technische anomalieën. Ik heb dat ook aangekondigd. Dat is niet de fundamentele hervorming van het Gemeentefonds, maar het is wel dringend. We moeten een aantal abnormale fluctuaties voor een aantal gemeenten wegwerken. Ik ga de grote fundamentele hervorming doorvoeren in theorie, ze kan maar vanaf 2014 in werking treden, als daar op dat moment voldoende middelen tegenover staan.

Wat het aanvullend pensioen betreft voor onze eigen ambtenaren, mijnheer Verfaillie, zie ik niet direct het verband, tenzij u bedoelt dat de Vlaamse overheid ook minder geld en mogelijkheden zal hebben voor de gemeenten als ze die pensioenen uitbetaalt. Dat programma loopt niet. Er is een algemene overeenkomst in het sectoraal akkoord dat Vlaanderen principieel daartoe bereid is, maar dat is bijlange niet aan een concretisering toe. We hebben daar op dit ogenblik de middelen niet toe, en het zit niet concreet vervat in het sociaal akkoord.

De akkoorden zijn op een bepaald moment gesloten. De VVSG heeft daar een zeer actieve rol in gespeeld wat betreft de gemeentebesturen. Ik vond dat een goede zaak. Dat behoort tot de autonomie van de gemeenten, ze zijn niet verplicht dat te doen. Ik heb me toen afgezet tegen degenen die zeggen: het kan niet en het mag niet, u moet wachten op federale wetgeving. Het was niet meer dan dat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de conceptnota 'Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk' - 2626 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister, vorig jaar zette u verschillende expertenteams aan het werk om enkele problematieken inzake parochiekerken en hun bestuur tegen het licht te houden. Uw experts werkten rond de financiering, de bestuurskracht en de herbestemmingen. Ik heb vernomen dat er binnen de bisdommen ook diverse werkgroepen opgericht zijn.

Enige weken geleden schreven deze experts hun eindrapport en u brouwde er een conceptnota uit. U wilt onder meer de financieringsproblemen aanpakken, maar tegelijkertijd wilt u de mogelijkheden om onderhouds- en restauratiepremies te krijgen, verstrengen. U wilt neven- en herbestemmingen stimuleren en de bestuurskracht van de kerkfabrieken vergroten, maar tegelijkertijd verhoogt u opnieuw de planlasten door een nieuw instrument in het leven te roepen, een onroerenderfgoedrichtplan. Ik heb moeten oefenen om dat woord te kunnen uitspreken.

Minister, klopt het? Bent u van plan de onderhouds- en restauratiepremies te verstrengen als er geen nevenbestemmingen worden gezocht? Gaat u die onroerenderfgoedrichtplannen in het leven roepen? Hoe ziet u dit nu verder lopen?

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Minister, we hebben een conceptnota 'Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk'. U hebt die aan de bestuurlijke overheden bezorgd. Ik hoor van veel gemeente- en stadsbesturen dat ze de nota ontvangen hebben, maar dat er verder niet veel mee gebeurd is. Hebt u een opvolgingstraject? Komen er contacten tussen de bestuurlijke overheid en het centraal kerkbestuur? Zullen zij een verslag afleveren aan de administratie over hun vorderingen en resultaten? Of bezorgt u de nota vrijblijvend aan de gemeenten? Wordt daar niet meer op teruggekomen?

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Wellicht is het u bekend dat ik herhaalde malen initiatieven heb genomen om de herbestemming van in onbruik geraakte overheidsgebouwen onder de aandacht te brengen, en meer bepaald om de herbestemming naar woonfunctie bespreekbaar te maken. LDD vindt dat leegstaande overheidsgebouwen zinvol kunnen worden gebruikt. Wij zijn dan ook zeer positief gestemd over de nota 'Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk'.

Minister, u weet ongetwijfeld dat minister Van den Bossche tegen 2020 zo'n 64.000 sociale woningen wil bouwen. Ik heb het voorstel van herbestemming aan de Vlaamse bouwmeester voorgelegd, hij vond het een interessant idee om in onbruik geraakte overheidsgebouwen en kerken te herbestemmen naar een woonfunctie. Minister Van den Bossche heeft mij in december 2010 op een vraag geantwoord dat ze een schrijven zou richten naar haar collega's met de vraag of zij bereid waren om na te gaan of de gebouwen eventueel herbestemd kunnen worden tot sociale woning. Ook de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) ziet het wel zitten om te sensibiliseren.

Minister, hoe hebt u gereageerd op het schrijven van minister Van den Bossche? Welke concrete stappen onderneemt u?

De voorzitter: De heer Van den Bussche heeft het woord.

De heer Marc Van den Bussche: Voorzitter, ik weet niet of die conceptnota hier al uitgebreid besproken is. Is dat de bedoeling? Komt dat nog? Ik zou dat graag willen agenderen.

Er wordt gepleit voor één beleidsplan voor de gemeenten voor de volgende legislatuur. Tussen de regels door lezen we dat er waarschijnlijk toch een bijkomend beleidsplan moet komen in verband met de kerkgebouwen tegen 2013. Kan die ene nota worden opgenomen in die beleidsplannen?

De Vlaamse overheid zal de kerkelijke overheid misschien wel een beetje onder druk moeten zetten om daar eindelijk eens komaf mee te maken. Wie gaat dat op zich nemen? Wie gaat de kerk dwingen om gebouwen te sluiten? Iemand zal die verantwoordelijkheid moeten nemen. Dat wordt dringend. Ik vind het goed dat u de aanloop daartoe hebt genomen, maar wie gaat uiteindelijk de kastanjes uit het vuur halen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Dit thema is absoluut maatschappelijk relevant, ik ben er al een tijdje mee bezig. Ik heb hier of in de commissie Onroerend Erfgoed – ik weet het niet precies – al enkele keren toelichting gegeven bij mijn plannen en de werkzaamheden die ik al heb uitgevoerd. Ik ben vertrokken vanuit de vaststelling van de ontkerkelijking en de 'ontkerksing'. Een aantal kerken wordt niet of nauwelijks gebruikt.

Ik ontving ook de noodkreet van de gemeenten die een persconferentie gaven over de lasten van de exploitatiekosten en het onderhoud van de kerken. Op sommige gemeenten weegt dat heel zwaar. Dat geldt zeker voor kleinere gemeenten met veel kerken. Ik denk aan Bilzen, Heers en Zwalm. Zo zijn er nog een paar. Los daarvan leeft dit probleem overal, en niet alleen in Vlaanderen, ook elders in Europa. Er zijn buurlanden met verregaande voorbeelden van herbestemming van kerkgebouwen.

We zijn aan het werk gegaan met werkgroepen waar ook de Vlaamse bouwmeester bij betrokken was. De drie werkgroepen hebben goed werk geleverd. Dat heeft geleid tot de opmaak van de conceptnota. We hebben dat in tamelijk besloten kring gedaan, en in goede afspraken en overeenstemming met de kerkelijke overheid. Het gaat hier vooral over katholieke parochiekerken, veel minder over gebouwen van andere erediensten. Ik heb destijds contact opgenomen met toenmalig aartsbisschop Danneels. Mijn initiatief is daar met positieve ingesteldheid ontvangen.

De nota is hier nog niet besproken, mijnheer Vanden Bussche, maar ik heb er geen probleem mee om dat te doen. Ik ben wel al bezig met het uitwerken van een aantal voorstellen in de organieke decreten.

Toen de nota klaar was, heb ik opnieuw een gesprek gehad met de kerk, toen met monseigneur Bonny. Hij is aangesteld om de banden met de wereldlijke overheid te behartigen. Hij heeft de nota positief onthaald. Ze willen dat nu ook concreet gaan aanpakken. Nu heeft de kerk een initiatief genomen waar mijn administratie en kabinet bij betrokken zijn, om per bisdom een vergadering te organiseren om aan de kerkfabrieken toelichting en duiding te geven bij de conceptnota. Ik vind dat een goede zaak.

Ik wil erop wijzen dat er niets kan gebeuren tenzij we onderlinge overeenstemming bereiken. De wetgeving bepaalt dat een gemeente een kerk niet kan afschaffen, afbreken of een andere bestemming geven als er niet voorafgaand een beslissing is tot desaffectatie vanuit de kerkelijke overheid. Er moet eerst een kerkrechtelijke beslissing zijn. Het positieve is dat de kerkelijke overheid wil meewerken. Ze zien in dat het probleem alleen nog maar toeneemt. Het is een zaak van overleg en lokale initiatieven. Ik kan of wil vanuit Brussel niets beslissen. Ik kan niet bepalen dat hier of daar een kerk moet worden afgeschaft. Zo werkt dat niet, dat kan ook niet. Er moet dialoog zijn. De maatregelen en instrumenten om daartoe te komen zijn uitgewerkt in die conceptnota. Men zal dat moeten doen met groot respect en zin voor een aantal criteria. Een aantal kerken zijn monumenten of erfgoed. Die kunnen per definitie niet verdwijnen, die mogen of kunnen niet worden afgebroken. Er zijn ook architecturaal volstrekt waardeloze gebouwen. Als de Kerk zegt dat een parochie mag verdwijnen, kan het zijn dat je daar geen bestemming voor vindt.

Wat veel meer zal gebeuren, is dat we een herbestemming zoeken. Die kan divers zijn. Er zijn heel veel voorbeelden: woonbestemmingen, toeristische bestemmingen, concertbestemmingen, culturele bestemmingen, museale bestemmingen, kantoorbestemmingen. Ik was in augustus in Edinburgh. Alle kantoren van het Festival van Edinburgh zijn gehuisvest in een voormalige presbyteriaanse kerk. Die kerk is ingedeeld in verdiepingen. Het is een prachtig gebouw met een prachtig uitzicht over de stad. Het heeft een zinvolle herbestemming gekregen. Een ander voorbeeld is die fameuze boekhandel in Maastricht, een van de vijf mooiste van de wereld. Er zijn heel veel mooie herbestemmingen van kerken. Dat zal een zaak zijn van lokale creativiteit.

Ik voeg eraan toe dat het gemakkelijker is om herbestemmingen te vinden voor gebouwen in een stedelijke context. In een landelijke context zal het niet zo evident zijn, tenzij je kunt overgaan tot woonbestemmingen. Maar dat zijn vaak heel dure ingrepen. Wie ben ik om mij te verzetten tegen een bepaalde herbestemming als die met respect en in onderlinge afstemming kan gebeuren? Waarom zou daar geen woonfunctie aan kunnen worden gegeven als dat mogelijk is? Dat is vaak niet de eenvoudigste ingreep. Het buitenland biedt

voorbeelden van zaken die mogelijk zijn, maar het moet wel allemaal in onderling overleg gebeuren.

Ten gevolge van het onderhoud dat ik heb gehad met monseigneur Bonny heeft de kerk nu gezegd dat de kerkbesturen en kerkfabrieken per bisdom op de hoogte zullen worden gebracht van de conceptnota. Zo zullen zij de grote lijnen ervan kennen, zodat de dialoog kan worden gevoerd door de gemeentebesturen en de kerkfabrieken. We moeten dat niet bruskeren. De eerste stap is gezet bij de kerken. Dit zal kunnen worden voortgezet.

In de conceptnota staan een aantal ideeën. De rol van de centrale kerkbesturen wordt versterkt. De slagkracht van de gemeentebesturen wordt ook versterkt. Er wordt in de conceptnota aangekondigd dat het subsidiëringsbeleid gekoppeld zal zijn aan de ontwikkeling van een visienota. Je kunt dat als planlast omschrijven. Ik vind dat helemaal geen planlast. De gemeente zal niet elk jaar een plan moeten maken over haar visie op haar parochiekerken. Wij subsidiëren vanuit Binnenland en vanuit Onroerend Erfgoed. Ik kom daar straks op terug. Het is dus logisch dat je vraagt om daarop een visie te ontwikkelen. Welke parochiekerken behoud je, welke schaf je af en wat doe je met die kerkgebouwen? Verdwijnen ze of krijgen ze een nuttige herbestemming? Ik ga daar de subsidiëring aan koppelen. Het is de trekker om vooruit te gaan. Ik vind het ook logisch dat ik die rol ga spelen. Dat is ook niet op verzet van de kerkelijke overheid gestuit.

Op het vlak van onroerend erfgoed komt er een nieuw instrument. Het huidige instrument heet 'ankerplaatsen' en wordt nu 'onroerenderfgoedrichtplannen'. Zo'n richtplan is eigenlijk de sectorale visie van Erfgoed op het aanwezige erfgoed in een bepaald gebied. Het creëert geen planlast. In een aantal steden wordt dit nu trouwens al spontaan gedaan. Ik verwijs naar het voorbeeld van de stad Mechelen die een omvattend plan heeft gemaakt voor zijn monumentale kerkgebouwen. De stad Antwerpen is een van de voortrekkers en ontwikkelt een sterk plan dat toeristisch ook zeer belangrijk is. Het biedt ook voordelen voor die steden en gemeenten omdat het gaat over de onroerenderfgoedkerken. De heer Verfaillie stelt een beetje verontrust zijn vraag. Voor de meeste kerkgebouwen heeft het geen impact. Er zijn de niet-beschermde kerken en de monumenten. Het is goed dat een stad die een patrimonium aan monumenten heeft, er ook een visie op ontwikkelt en dat er ook een investeringsprogramma wordt ontwikkeld. Ik heb met de stad Mechelen zo'n akkoord gesloten om te voorzien in een subsidiëring waarbij ik vraag dat men prioriteiten bepaalt. Nu is dat veel te veel ad hoc. Er scheelt iets met het dak van de ene kerk en het jaar daarop is er opstijgend vocht in een andere kerk. Wij vragen om hier een beleid rond te maken, een visie rond te ontwikkelen, prioriteiten te leggen zodat men stapsgewijs investeringen kan doen. Dat is wat zal gebeuren. Het is geen zaak van planlast, maar het is een visie maken zoals dat ook zou gebeuren voor de andere kerkgebouwen.

Ik beklemtoon: heel centraal staat dat de oplossingen niet vanuit de centrale overheid komen, maar dat ze lokaal worden opgenomen.

Ik heb alle kerkfabrieken en centrale kerkbesturen van de rooms-katholieke eredienst aangeschreven, ook alle gemeentebesturen. Ik heb aandacht gevraagd voor dit probleem. Ik heb de conceptnota opgestuurd en ik heb gevraagd om de oefening te maken in de periode 2011-2012. Ik hoop dat dat ook gebeurt. Dit kan dan leiden tot afspraken die dan repercussies beginnen te hebben vanaf de nieuwe meerjarenbegroting 2014.

We zijn er dus tijdig mee bezig. De gemeenten hebben zelf de bel geluid en gezegd dat er iets moest gebeuren. Dit is nu allemaal tot stand gekomen. Zoals ik al zei, reageert de kerk zelf positief. Ik ga dus het Eredienstendecreet aanpassen aan de rol van de centrale kerkbesturen. Het is goed dat de gemeentelijke overheid een centraal aanspreekpunt heeft waarmee kan worden gepraat voor het geheel van die kerkfabrieken. Dat is veel beter en laat meer planning en goede afspraken toe. We gaan dus decretaal ook uitvoering geven aan wat in de conceptnota staat.

Intussen zal ik starten met een aantal proefprojecten waarbij het geheel van parochiekerken binnen een afgebakend gebied – een stad of een regio – of binnen een thema wordt bestudeerd met het oog op de opmaak van een onroerenderfgoedrichtplan en bijbehorend actieprogramma. Dit zullen proefprojecten zijn, want dit maakt onderdeel uit van het Onroerenderfgoeddecreet dat nog een hele parlementaire weg moet gaan. Ik blijf erbij dat ook dat Onroerenderfgoedrichtplan een zeer goed instrument zal zijn om het kerkelijk waardevolle patrimonium in een visie op te nemen en daar een beleid rond te ontwikkelen op stedelijk vlak, een beleid dat op een paar plaatsen al spontaan is gegroeid.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, we horen uit uw antwoord dat u hierover nadenkt, en dat er een grote wil is om iets te doen met de vele leegstaande kerkgebouwen.

Ik heb vernomen dat de bisschoppenconferentie nog steeds geen toenadering heeft gezocht. U hebt daarnaar verwezen. Moet een bisschoppenconferentie niet worden aangestuurd door de Vlaamse overheid? Gemeenten zullen daar niet meteen naartoe stappen. Ik ken de juiste weg niet.

Minister, u zegt dat de initiatieven vanuit de lokale besturen moeten komen voor verschillende reconversieprojecten. Kennen de lokale besturen de juiste manier om met de bisschoppen rond de tafel te gaan zitten?

De heer Ward Kennes: Ik hoor hier merkwaardige zaken over het aansturen van een bisschoppenconferentie door een burgerlijke overheid. Dat is heel bizar – alsof er in ons land meerdere bisschoppenconferenties zouden zijn, wat natuurlijk niet zo is. Ik weet dat heel wat bisschoppenraden en bisdommen op dit moment met die nota aan de slag gaan. Ze willen daar heel actief gebruik van maken.

Komende vrijdag mag ik naar de bisschoppenraad in Antwerpen om mee na te gaan hoe ze daarmee om kunnen gaan. Ze zijn tevreden dat er zo'n nota tot stand is gekomen, waar ze actief bij betrokken waren vanaf 1 juli vorig jaar.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik heb niet de ervaring en expertise van de heer Kennes. Ik zal me vergist hebben. Ik heb me gebaseerd op de tekst en neem aan dat de Vlaamse overheid geen bisschoppenconferentie kan aansturen. Maar uit de antwoorden die ik heb gekregen, blijkt dat de bisschoppenconferentie nog geen toenadering heeft gezocht. Nu verneem ik van de heer Kennes dat er wel interesse is vanuit de verschillende bisschoppenraden. Dat zal wellicht komen door het voortschrijdend inzicht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het pleegzorgverlof voor Vlaamse ambtenaren - 2652 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, minister, collega's, pleegzorg is een belangrijk item in het domein Welzijn. In de vorige legislatuur is daarover een voorstel van resolutie ingediend. Het staat in het regeerakkoord en in de beleidsnota van de minister van Welzijn. Mevrouw Schryvers heeft er een conceptnota over geschreven. Er komt ook een decreet over pleegzorg in Vlaanderen.

De voorbije tien jaar is de pleegzorg fors gegroeid. Zowel het aantal pleeggezinnen, het aantal pleegkinderen als het aantal pleegzorgsituaties gaat in stijgende lijn. Eind april 2009

heeft het Vlaams Parlement een resolutie goedgekeurd waarin pleegzorg de eerste keuze voor kinderen wordt genoemd. Als Vlaanderen deze ambitie wil waarmaken, betekent het meteen ook dat het beleid hierop moet worden afgestemd en dat de Vlaamse Regering hiervoor ook de financiële verantwoordelijkheid moet nemen.

Een van de knelpunten is het pleegouderverlof. Het gaat over een omstandigheidsverlof van zes dagen dat door de pleegouders kan worden opgenomen voor verplichtingen die gelieerd zijn aan de pleegzorg. Hier doet zich echter een opmerkelijke tweedeling voor tussen werknemers en ambtenaren. Dat staat in het memorandum dat is overgemaakt aan alle partijen naar aanleiding van de Vlaamse verkiezingen van 7 juni 2009. Recent heeft de heer Caron er ook een schriftelijke vraag over gesteld.

Alle werknemers hebben op basis van artikel 30quater van de arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978 en het KB van 27 oktober 2008 betreffende de afwezigheid van het werk met het oog op het verstrekken van pleegzorgen, recht op het eerder genoemde pleegzorgverlof. Voor ambtenaren zit de situatie anders in elkaar. De federale ambtenaren en sommige ambtenaren van lokale openbare besturen kunnen ook een recht op pleegzorgverlof laten gelden.

Minister, de Vlaamse ambtenaren daarentegen hebben geen recht op pleegzorgverlof. Aangezien Vlaanderen zelf het statuut van zijn ambtenaren kan regelen, wil ik u enkele vragen stellen. Waarom geldt het pleegzorgverlof niet voor de Vlaamse ambtenaren? Hebt u reeds vragen van Vlaamse ambtenaren gekregen om ook een recht op pleegzorg te introduceren? Bent u van oordeel dat de Vlaamse ambtenaren op dit punt ongelijk worden behandeld in vergelijking met de werknemers en hun federale collega's? Zult u een initiatief nemen om het pleegzorgverlof ook aan de Vlaamse ambtenaren toe te staan? Zo ja, op welke termijn zal dit in orde komen? Zo neen, waarom niet? Werd er reeds een budgettaire schatting gemaakt over de eventuele budgettaire impact van het invoeren van een recht op pleegzorgverlof voor Vlaamse ambtenaren? Hoeveel bedraagt het budget waarin moet worden voorzien?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Pleegzorg is inderdaad heel belangrijk en wordt uitdrukkelijk vermeld in het regeerakkoord en de beleidsnota. Het is, zeker voor kinderen van nul tot zes jaar, de eerst te overwegen hulpverleningsvorm. Pleegzorg is ook een van de vele facetten die op verschillende bevoegdheidsniveaus worden geregeld. Zo is er een Vlaamse regelgeving voor pleegzorg en hopelijk komt er binnenkort een nieuw decreet Pleegzorg. We hebben een voorzet proberen te geven via de conceptnota.

Maar er zijn ook enkele zaken die federaal moeten worden geregeld, onder andere het statuut van pleegouders. Pleegouders gaan een geweldig engagement aan, vaak in moeilijke omstandigheden en ze verdienen voldoende ondersteuning. Een echt statuut met rechten en plichten is daarvan een element. Daarover liggen wetsvoorstellen ter tafel in de Kamer, die hopelijk snel worden behandeld.

Vanzelfsprekend zijn ook faciliteiten in het kader van de werksfeer een belangrijk element dat pleegouders kan ondersteunen. Ik onderschrijf dan ook het pleidooi van mevrouw Van der Borgh dat ook Vlaanderen een bijdrage moet leveren. Als Vlaanderen vindt dat pleegzorg heel belangrijk is in de eerst te onderzoeken hulpverleningsvorm naar kleine kinderen, dan heeft het een voorbeeldfunctie voor Vlaamse ambtenaren.

Minister, hoe is het algemeen omstandigheidsverlof voor Vlaamse ambtenaren in vergelijking met andere ambtenaren of lokale besturen? In dat kader zou pleegzorg kunnen worden opgenomen. Pleegzorgverlof in het kader van de arbeidswetgeving is ook maar heel beperkt te gebruiken. Dat is enkel voor heel specifieke zaken die in het kader van pleegzorg nodig zijn, zoals het bijwonen van een zitting in de rechtbank of een overleg met de dienst pleegzorg.

De pleegouders hebben ook heel wat andere vragen, zoals het opnemen van pleegzorgverlof wanneer men een pleegkind in het gezin opneemt, het zich aan elkaar kunnen aanpassen, en het regelen van zaken zoals schoolkeuze, schoolbezoek enzovoort. Minister, indien u initiatieven neemt, wilt u dan alstublieft verder gaan dan alleen maar de noodzakelijke afwezigheden op het werk regelen bij een bezoek aan de rechtbank? Wilt u dit onderzoeken en afwegen tegenover andere mogelijkheden? Zo kunt u vanuit Vlaanderen het signaal geven dat u pleegzorg belangrijk vindt en ondersteunt.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Deze vraag om uitleg getuigt van een terechte bezorgdheid voor mensen die pleegzorg op zich nemen en daarbij een belangrijke maatschappelijke taak vervullen.

De arbeidsvoorwaarden van het statutair personeel vinden hun rechtsbasis in het Vlaams personeelstatuut van 13 januari 2006. Die van het contractueel personeel staan in het Vlaams personeelsstatuut en per definitie in de federale arbeidswetgeving. Deze federale arbeidswetgeving is enkel van toepassing op de werknemers die met hun werkgever verbonden zijn door middel van een arbeidsovereenkomst. Ten gevolge van een wijziging van de federale arbeidswetgeving is er dus een reële kans dat er tussen de arbeidsvoorwaarden van het statutair en contractueel personeel verschillen ontstaan. Het pleegzorgverlof is hiervan een voorbeeld.

Omdat het aantal pleegzorgsituaties jaar na jaar ten gevolge van het stijgend aantal plaatsingen door jeugdrechtbanken of het comité voor bijzondere jeugdzorg toeneemt en de zoektocht naar nieuwe pleegouders/pleeggezinnen doorgaans moeilijk verloopt, voerde de federale overheid voor werknemers die pleegzorgtaken opnemen via het koninklijk besluit van 27 oktober 2008 per kalenderjaar zes dagen pleegzorgverlof in.

Omdat het koninklijk besluit van 27 oktober 2008 een uitvoeringsbesluit is van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, is dit pleegzorgverlof niet van toepassing op het statutair personeel van de diensten van de Vlaamse overheid.

Noch mijn administratie, noch ikzelf ontvingen tot nog toe vragen van Vlaamse ambtenaren met betrekking tot de invoering van een statutair pleegzorgverlof. Tot nog toe hebben ook de vakbonden dit nooit gevraagd, ook niet in hun eisencohier voor het sectoraal akkoord 2010-2012, waarvoor recent een voorakkoord werd afgesloten.

De federale en Vlaamse overheid zijn twee verschillende werkgevers die, rekening houdend met de grenzen die het Algemene Principes Koninklijk Besluit (APKB) stelt, de bevoegdheid hebben om een eigen personeelsbeleid te voeren. De Vlaamse overheid gebruikte deze bevoegdheid om bijvoorbeeld in vergelijking met de federale overheid meer dagen jaarlijks verlof toe te kennen. Dat is zo sinds 1993, er zijn 35 Vlaamse vakantiedagen tegenover 26 dagen bij de federale overheid. Een loopbaan ziektecontingent bestaat op Vlaams niveau, in plaats van een jaarcontingent op het federale niveau. Ook dit is al het geval sinds 1993.

Er zijn meer mogelijkheden op het Vlaamse niveau inzake het nemen van onbetaald verlof. Beleidsbeslissingen op beide niveaus door de jaren heen zorgden bijgevolg voor twee van elkaar verschillende personeelsstatuten. Ik merk op dat de federale ambtenaren, de statutairen dus, niettegenstaande het sectoraal akkoord 2009-2010 dit toekent, op dit ogenblik nog geen recht hebben op pleegzorgverlof.

De federale ministerraad keurde het koninklijk besluit goed. Dat moet het koninklijk besluit van 19 november 1998 wijzigen. Het is principieel goedgekeurd op 1 juli 2011 en voor advies aan de Raad van State en de vakorganisaties voorgelegd. Het koninklijk besluit van 13 november 2008 waarnaar u in uw vraag om uitleg verwijst en op basis waarvan federale en bepaalde lokale ambtenaren recht zouden hebben op pleegzorgverlof, bestaat bij mijn weten niet. Het is opgezocht op Justel: het bestaat niet.

We weten dat op 1 juli 2011 een principiële goedkeuring is gekomen van een KB dat nog niet in werking is getreden. Wat de federale ambtenaren betreft, is het op het ogenblik nog niet zo. Wat de lokale ambtenaren betreft, kunnen de gemeente- en provincieraden in principe geen statutair pleegzorgverlof invoeren.

Er is een verschil in behandeling tussen de contractuele en statutaire personeelsleden. Het verschil in arbeidsvoorwaarden is ruimer dan enkel op vlak van pleegzorgverlof. Daarstraks hebben we nog naar aanleiding van een van de vorige vragen een debat gehad over de pensioenstelsels. Er is een verschil tussen het pensioen van statutairen en contractuelen. Dat is een van de voorbeelden, maar er zijn nog zaken. Zo hebben de ambtenaren op verschillende vlakken een gunstigere vakantieregeling dan de contractuelen. Loopbaan-onderbreking is voor de ambtenaren een recht, waar dit voor contractuelen meestal een gunst is, behalve de specifieke stelsels zoals ouderschapsverlof en palliatief verlof die voor beide categorieën een recht zijn. Bij ziekteverlof worden de ambtenaren doorbetaald, terwijl contractuelen na verloop van tijd terugvallen op een deel van hun salaris.

In mijn beleidsnota Bestuurszaken heb ik meegedeeld dat ik gedurende deze regeerperiode de arbeidsvoorwaarden van ambtenaren en contractuelen stapsgewijs en in beide richtingen naar elkaar wil laten toegroeien. Dit is nodig opdat alle personeelsleden op een eenvormigere en bijgevolg efficiëntere manier aangestuurd kunnen worden en uiteraard ook gelijkvormige rechten zouden hebben.

Deze verschillen zullen niet volledig kunnen worden weggewerkt, omdat altijd rekening moet worden gehouden met het arbeidsrecht, bijvoorbeeld de wet van 1978 op de arbeidsovereenkomsten, en met de verschillende regelingen die gelden voor ambtenaren en contractuelen, bijvoorbeeld op het vlak van sociale zekerheid. Het pensioenstelsel is er een van de meest bekende van.

Zowel het regeerakkoord, de beleidsnota als de beleidsbrief 2011 benadrukken dat in deze regeerperiode de verschillende verlofstelsels gestandaardiseerd en gerationaliseerd moeten worden. De realisatie van deze doelstelling gebeurt binnen het project 'leeftijdsbewust en duurzaam personeelsbeleid'. Dit is een van de kernprojecten van het sleutelproject 'Modern HR-beleid'. 'Modern HR-beleid' is op zijn beurt een van de twaalf sleutelprojecten die moeten bijdragen tot de realisatie van de strategische doelstellingen van het meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid.

Overeenkomstig het voorakkoord van sectoraal akkoord dat op 9 september 2011 met de representatieve vakorganisaties werd afgesloten, zal deze rationaliserings- en standaardiseringsoefening ten minste rekening houden met volgende uitgangspunten: het streven naar een beter evenwicht tussen organisatie- en persoonlijk belang; het verhogen van de neutraliteit van de verlofstelsels ten aanzien van de verschillende samenlevingsvormen; het verhogen van de transparantie inzake de verloven door, waar mogelijk, de impact te stroomlijnen die de verloven naargelang de toestand dienstactiviteit of non-activiteit, hebben op pensioen, vermindering vakantieverlof, maaltijdcheques, salaris, aanspraken op bevordering en dergelijke meer. Dit streven naar meer transparantie gaat samen met de verantwoordelijkheid en responsabilisering van het personeelslid dat om welbepaalde redenen, zoals zorg, elders werken of vrije tijd, keuzes maakt in zijn loopbaan voor een bepaald verlof.

Een ad-hocinvoering van een nieuw verlofstelsel in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 is dus op heden niet aangewezen. Dit kan de transparantie en het evenwicht dat we nastreven, verder in het gedrang brengen. Een statutair pleegzorgverlof moet worden onderzocht binnen de bredere rationaliserings- en standaardiseringsoefening die in de komende maanden zal worden uitgevoerd.

Het kernproject leeftijdsbewust en duurzaam personeelsbeleid gaat in oktober 2011 van start. Het projectteam zal tegen december 2011 een conceptnota opstellen, die nadien een

validatietraject doorheen de organisatie zal doorlopen. Ik sluit onder andere niet uit dat deze oefening naast het verstrekken van pleegzorg, nog andere zorgsituaties en maatschappelijke engagementen detecteert die in aanmerking zouden kunnen komen voor een specifiek zorgverlof. In afwachting van de resultaten van de rationaliserings- en standaardiserings-oefening is een lijnmanager, die thans wordt geconfronteerd met een ambtenaar die pleegzorgtaken opneemt, gemachtigd om een of meerdere dagen dienstvrijstelling toe te kennen. Gedurende een dienstvrijstelling behoudt de ambtenaar al zijn geldelijke en administratieve rechten. Vraagt een contractueel personeelslid dit aan, dan is dat personeelslid uiteraard nu al gerechtigd op pleegzorgverlof op basis van het koninklijk besluit van 27 oktober 2008.

Er is nog geen budgettaire schatting gemaakt, maar het project 'leeftijdsbewust en duurzaam personeelsbeleid' zal de kostprijs van een nieuw verlofstelsel berekenen. Het is een van de hoofdopdrachten van het college van ambtenaren-generaal dat uitwerking geeft aan een aantal projecten Slagkrachtige Overheid. De standaardisering en rationalisering is een project dat we gaan uitwerken. We gaan niet ad hoc tewerk, het moet worden bekeken vanuit de twee stelsels. Dat is een van de prioriteiten en is als dusdanig opgenomen in het ontwerp van sectoraal akkoord dat met de vakbonden is gesloten en waarover zij zich eerstdaags uitspreken.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Minister, ik dank u voor het antwoord. Laat me toe te zeggen dat u veel hebt gezegd dat niet ging over mijn vraag. Heel de problematiek van statutairen tegenover contractuelen, de pensioenregeling enzovoort, zijn allemaal zaken die met mijn vraag niets te maken hebben, maar goed.

Uw antwoord heeft me ook iets bijgeleerd: het verwondert me dat we in Vlaanderen zo veel meer verlof toekennen dan de federale overheid. Dan doen we wat we zelf doen, toch niet noodzakelijk beter. Als men in Vlaanderen 35 dagen verlof toekent ten opzichte van 26 dagen bij de federale overheid, dan heb ik daar wat vragen bij.

Ik betreur dat u het wat blijft afwimpelen: het is federaal nog niet van kracht, het KB is nog niet in werking. Het feit is dat dat wel zal komen. Het punt dat ik wilde maken, is dat de pleegzorg een belangrijk aspect is binnen het welzijnsveld en dat we niet mogen onderschatten wat het betekent voor mensen die deze taak op zich nemen. Als we dan vaststellen dat een federale ambtenaar recht heeft op die dagen, hoewel dat heel beperkt is en heel specifiek omschreven, dan lijkt het me logisch dat we dat in Vlaanderen ook zouden toekennen. Het is geen futiliteit voor die mensen dat ze worden gesteund in het opnemen van die taak.

Minister, ik denk dat we daar nog eens moeten over nadenken. Het is niet omdat de vakbonden er niet om vragen, dat we er niet over moeten nadenken. Je kunt het toch niet maken dat er in dezen een verschil bestaat tussen een federale en een Vlaamse ambtenaar.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. U zegt dat er in de toekomst een nieuwe evenwichtsoefening zal worden gemaakt in het ambtenarenbeleid en dat wat betreft de statutairen en contractuelen alle verlofstelsels op een rijtje zullen worden gezet om te bekijken hoe er in de toekomst mee zal worden omgegaan. Dat is een goede oefening. Minister, wilt u daarbij inderdaad rekening houden met het belang van zorg op verschillende domeinen, en daarbij zeker de pleegzorg niet vergeten? Als Vlaanderen zelf pleegzorg promoot als belangrijke te onderzoeken piste voor kinderen die niet kunnen opgroeien in een thuissituatie, dan moet dat ook in de diverse beleidsdomeinen worden ondersteund.

Voor wat betreft de budgettaire impact, is het zo, als ik me niet vergis, dat bij pleegzorgverlof de arbeidsovereenkomst is geschorst, waardoor dit niet ten laste valt van de werkgever.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb u het aantal vakantiedagen van de Vlaamse en van de federale ambtenaren gegeven. Federaal zijn er dan weer andere stelsels, daar zijn recupvakanties en dergelijke meer. Of dat in de totaliteit verschilt, weet ik niet. Die stelsels zijn uit elkaar gegroeid. Dat stelsel dateert niet van vandaag; dat is zo sinds 1993.

Ik ben het absoluut eens met uw zorg voor de pleegzorg. Ik neem dat op als een prioriteit, alleen zullen we daar nu niet ad hoc werk van maken. Dat is een zaak van goed bestuur. Het is een van de sleutelprojecten in het kader van Slagkrachtige Overheid. Er is ook een afspraak over met de vakbonden om dat op te nemen. Het college van ambtenaren-generaal moet daar een heel traject voor uittekenen. Er zijn, zoals mevrouw Schryvers zegt, ook andere zorgstelsels waar we aandacht voor moeten hebben.

Het past bovendien in het geheel van wat in het regeerakkoord en in de beleidsnota staat, om de stelsels in de mate van het mogelijke naar elkaar toe te laten groeien, want verschillen als contractueel en statutair zullen blijven. Wat de budgettaire weerslag betreft, mevrouw Schryvers, ben ik niet zo zeker dat u een punt hebt. Statutaire ambtenaren kun je niet schorsen. *(Opmerkingen van mevrouw Katrien Schryvers)*

Voor de arbeidsovereenkomst hebt u gelijk, maar voor het statutaire niet. Dat is een reden te meer om te streven naar stelsels binnen de Vlaamse overheid die de mensen gelijk behandelen. Een ambtenaar kan nu ook een dag nemen met loonverlies, maar het is beter dat we werk maken van een stelsel. Managers kunnen nu al maatregelen nemen bij De Lijn. Ik wil komen tot een zo groot mogelijke standaardisering. Ik neem uw opmerkingen mee. Ik bezorg ze aan de betrokkenen.

Er was een bijkomende vraag over het omstandigheidsverlof. Dat is er naar aanleiding van geboorte, huwelijk en overlijden bij de Vlaamse overheid. Het aantal dagen is afhankelijk van de graad van bloedverwantschap. Bij een eigen huwelijk van de ambtenaar gaat het over vier dagen, van een kind twee dagen. Ook daar geldt het niet voor pleegzorg bijvoorbeeld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het groeiend succes van het Brussels Onthaalbureau bon vzw - 2723 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijn vraag gaat inderdaad over het succes van het Brussels Onthaalbureau (bon) voor nieuwkomers, maar er is een ondertoon van bezorgdheid omdat bon het slachtoffer zou kunnen worden van dat succes. Enkele weken geleden kwamen cijfers naar buiten. In het voorjaar 2011 tekenden 1065 mensen een inburgeringscontract bij bon. Dat zijn er meer dan in het voorjaar 2010. Het aantal inburgeraars in Brussel blijft groeien, maar helemaal niet meer zo sterk als de voorgaande jaren. Toen was er een exponentiële groei. Die is er nu volledig uit.

Als we vragen wat daarvoor de redenen zijn, meldt bon dat het huidige aanbod verzadigd is, terwijl de vraag nog steeds groot blijft. Onlangs zei een medewerker van het onthaalbureau in een interview op brusselnieuws.be dat ze vandaag mensen moeten weigeren. Ze moeten mensen die een inburgeringscontract willen ondertekenen, vragen om later terug te komen.

Bon onderzoekt momenteel hoe het zijn interne werking kan optimaliseren om toch nog meer inburgeraars te kunnen aantrekken en in te schrijven voor de cursussen.

Minister, het fenomeen van inburgering krijgt een steeds groter draagvlak bij Nederlandstaligen, maar ook in Brussel bij Franstaligen. Dat valt enorm op. In Brussel moeten de inburgeraars zich spontaan aanbieden, op vrijwillige basis. Duizenden per jaar doen dat. Ze zoeken spontaan aansluiting bij onze Vlaamse Gemeenschap en geven aan dat ze ook de taal willen leren. Het is jammer dat Vlaanderen die mensen met lege handen moet wegsturen. Dat druist in tegen de hele filosofie, ook van het regeerakkoord, waarbij wij inburgering tot een prioriteit willen maken. Net in onze hoofdstad kunnen wij een aantal mensen helemaal niet bedienen, hoewel ze zich spontaan aanbieden. Ik weet dat er in andere provincies ook wachtlijsten zijn, bijvoorbeeld voor Nederlands als tweede taal (NT2). Maar ik denk niet dat er nog voorbeelden van zijn dat mensen die zich willen inschrijven voor een cursus maatschappelijke oriëntatie (MO), op de wachtlijst moeten staan.

Minister, hebt u een overleg gehad met bon naar aanleiding van de bekendmaking van hun cijfers over het voorjaar 2011? Heeft bon u bezorgdheden overgemaakt? In hoeverre hebt u onderzocht via welke maatregelen u dit onthaalbureau, waarvan iedereen binnen en buiten Brussel zegt dat het werkelijk goed werk levert, kunt helpen om aan de stijgende vraag van kandidaat-inburgeraars te voldoen?

Bon zegt dat het naar steeds grotere klassen zou kunnen evolueren. Die mensen wensen dat niet te doen om de kwaliteit van de cursussen te garanderen. Ik volg hen daarin. Ik denk dat inburgeringscursussen enkel zin hebben als we kwaliteit kunnen leveren, anders moeten we daar niet aan beginnen.

Minister, ik vraag me af of de hertekening van de hele inburgerings- en integratiesector, zoals vooropgesteld in de conceptnota ter zake, mee een afdoend antwoord kan bieden op deze problematiek in Brussel.

Minister, hebt u hierover ook overleg gehad met de VGC? De VGC krijgt voor inburgering geen te grote rol toegekend in Brussel, maar kan met de nodige terreinkennis waarschijnlijk mee nadenken over het aanbieden van oplossingen voor dit prangende probleem.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, ik sluit me aan bij wat de heer Delva zegt. De vraag naar inburgeringstrajecten in Brussel is enorm groot. Ik herinner mij de speech van de voorzitter van het Vlaams Parlement tijdens de 11 juliviering, waarin hij heel duidelijk Brussel op de kaart heeft gezet. Hij las een paragraaf voor over Brussel en het multiculturele aspect van de stad.

Als ik hoor dat het aantal mensen dat een Nederlandstalig traject kiest, verdubbelt, stel ik me dezelfde vragen als de heer Delva. Mijnheer Delva, ik ben hier nieuw. Ik weet niet hoe het financieel zit. Zit het financieel goed voor de trajecten die in Brussel worden aangeboden? Ik ben heel benieuwd naar uw antwoord, minister.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Delva, mevrouw Zamouri, ik heb geen overleg gehad met bon naar aanleiding van de bekendmaking van de cijfers. Ik heb wel een analyse laten maken van de vraag naar inburgering in Brussel. Daar ga ik wat dieper op in.

Uit de cijfers blijkt dat er in 2010 in alle onthaalbureaus een grote stijging was van het aantal inburgeringscontracten. De totale stijging bedroeg 24 procent, Brussel ligt daar met 22 procent net iets onder. Deze toch wel grote stijging had als gevolg dat de werkdruk bij alle onthaalbureaus fors is toegenomen. Om deze verhoogde werkdruk een stuk te verlichten, heb ik in juli 2010, binnen de beschikbare begrotingskredieten, aan de onthaalbureaus een aanvullende subsidie-enveloppe toegekend bovenop de initiële subsidie-enveloppe 2010.

Voor bon bedroeg deze aanvullende subsidie 271.945 euro. In totaal ontving bon 3.956.044 euro inburgeringssubsidies in 2010. Die 271.945 euro was 18,7 procent van het totale bijgevoegde budget voor de diverse bureaus. Ik wens aan te stippen dat bon een groter aandeel in de totale subsidie-enveloppe krijgt dan de Vlaamse onthaalbureaus. Conform het Inburgeringsdecreet krijgt bon immers een standaardvoorafname van 15 procent op de totale subsidie-enveloppe voor de onthaalbureaus.

Mevrouw Zamouri, ook op dit punt hebben wij dus bijzondere aandacht voor Brussel. Dat is verantwoord omdat we weten dat zij in moeilijker omstandigheden moeten werken. Dat budget is groter dan het aandeel van Brussel in het totale aantal contracten en is bedoeld om de werking van bon in die bijzondere werkcontext te garanderen.

Op basis van de geactualiseerde cijfers voor 2011 stel ik vast dat het aantal contracten in Brussel, na een forse stijging in 2010, opnieuw daalt. Die forse stijging was er overal. Het was het gevolg van de regularisatie die geen regularisatie mocht heten. In bijvoorbeeld het onthaalbureau van de stad Antwerpen blijft het aantal contracten wel verder toenemen.

In Brussel is het aantal contracten gestegen van 1577 in 2009 naar 2102 in 2010, een stijging met 33 procent. Bekijken we de situatie op 31 augustus 2011, dan zien we dat er in 2011 al 1304 contracten werden afgesloten, een daling met 3 procent ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. In Antwerpen is het aantal contracten gestegen van 4128 in 2009 naar 4835 in 2010, een stijging met 17 procent. Op 31 augustus 2011 zijn er al 4188 contracten afgesloten, een stijging van 30 procent ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar.

Dat er een stijgende vraag zou zijn in Brussel blijkt niet uit het aantal aanmeldingen. Mocht de vraag inderdaad verder stijgen, zou dit zich vertalen in een stijgend aantal aanmeldingen, zoals in de stad Antwerpen, wat in Brussel dus niet het geval is. In Brussel zijn de aanmeldingen met 22 procent gestegen tussen 2009 en 2010, van 1723 naar 2102. Op 31 augustus 2011 hebben er zich 1357 inburgeraars aangemeld bij bon, wat neerkomt op een daling van 3 procent ten opzichte van vorig jaar. In de stad Antwerpen zijn de aanmeldingen met 13 procent gestegen tussen 2009 en 2010. Op 31 augustus 2011 was er een stijging van 25 procent ten opzichte van vorig jaar.

Toch besef ik dat er bij bon, in tegenstelling tot de onthaalbureaus van het Vlaamse Gewest, geen gestructureerde instroom is en dat het onthaalbureau in de meertalige Brusselse context heel wat acties moet ondernemen om potentiële inburgeraars te werven en te motiveren om een inburgeringstraject te volgen. Dat verklaart ook de extra subsidies voor Brussel, waar ik zonet naar verwees.

In vergelijking met de andere onthaalbureaus kunnen de inburgeraars in Brussel het snelst instappen in een aanbod MO. Ongeveer 85 procent van de inburgeraars in Brussel kan binnen drie maanden na de aanmelding in een aanbod MO stappen. Bon slaagt er dus in de inburgeraars snel te bedienen. Dat is zonder meer een sterk punt van bon.

Deze objectieve cijfers tonen aan dat er zich geen problemen voordoen in de werking van bon. Meer nog: het Onthaalbureau Antwerpen staat voor veel grotere uitdagingen en slaagt erin met relatief minder middelen de kwaliteit van de werking even hoog te houden.

Het is geen punt van discussie, collega's, dat de dienstverlening van alle onthaalbureaus kwaliteitsvol moet zijn. Ik ben er ook van overtuigd dat de onthaalbureaus de voorbije jaren uitgegroeid zijn tot professionele organisaties, die kwaliteit hoog in het vaandel dragen. Dat blijkt uit de doorlichtingen van de Onderwijsinspectie en de verbeterpunten die de onthaalbureaus op basis hiervan voor hun eigen werking vooropstellen.

Er zijn geen exact meetbare standaarden om te bepalen wanneer de kwaliteit bedreigd wordt. Hoe klein of groot een MO-klas moet zijn om op maat van de cursisten met de climodiekmethode te kunnen werken, is evenmin exact te bepalen. De meeste onthaalbureaus hanteren een maximum van twintig inburgeraars in de cursus MO. Vanuit haar doorlichtingen

van de cursus MO stelt de Onderwijsinspectie in haar syntheseverslag dat zij van mening is dat de norm van twintig inburgeraars per MO-klas niet mag worden overschreden in functie van een kwaliteitsvol aanbod.

Als ik de huidige MO-klassen bekijk, stel ik vast dat de gemiddelde klasgrootte per onthaalbureau schommelt tussen twaalf cursisten in Vlaams-Brabant en zeventien cursisten in Brussel. Achter deze gemiddelden zitten uiteraard heel wat variaties in feitelijke klasgroottes. Brussel zit relatief hoog in het gemiddelde aantal cursisten. Verwijzend naar de norm van twintig die de inspectie vooropstelt als het maximum, is er momenteel nog geen sprake van te grote groepen om MO kwaliteitsvol te kunnen aanbieden.

Bij de berekening van de subsidies op basis van het nieuwe financieringsmodel wordt uitgegaan van een gemiddelde MO-klas van dertien cursisten. Hierdoor hebben de onthaalbureaus voldoende financiële ruimte om een kwaliteitsvol aanbod te kunnen creëren. Bon heeft dankzij de vaste subsidies van 15 procent nog altijd meer middelen dan andere onthaalbureaus, die enkel volgens het financieringsmodel op basis van gemiddeld dertien cursisten gefinancierd worden. Ik stel dus ook hier vast dat er op basis van objectieve criteria geen risico is op kwaliteitsverlies bij bon.

Op 15 juli 2011 heeft de regering de conceptnota voor de hervorming van de integratie- en inburgeringssector goedgekeurd. Deze hervorming moet de doelmatigheid van het aanbod en de efficiëntie en effectiviteit van het inburgerings- en integratiebeleid verhogen, ook in Brussel. Het principe dat integratie plaatsvindt op het lokale niveau en dat de Vlaamse overheid zowel op de eerste als op de tweede lijn zorgt voor ondersteuning om tot een inclusieve en pluriforme samenleving te komen, staat hierbij voorop. De specifieke context van Brussel wordt gerespecteerd in de conceptnota.

Het proces om de inburgerings- en integratiesector te hervormen is pas begonnen en moet de komende maanden volledig worden uitgewerkt. U zult begrijpen dat het voorbarig is om een antwoord te geven op uw vraag in welke mate de hervorming een afdoend antwoord zal geven op de vraag naar inburgering in Brussel.

De voorbije maanden werden alle betrokken deelsectoren geconsulteerd over mijn plannen met betrekking tot de hervorming van de inburgerings- en integratiesector. Het doel van deze consultatie was de knelpunten en randvoorwaarden in kaart te brengen om tot een geslaagde hervorming te komen. In deze fase is er ook overleg geweest met de VGC.

Wat Brussel betreft, stelt de conceptnota dat de regiefunctie die de Vlaamse overheid toekent aan de lokale besturen voor Brussel wordt opgenomen door de VGC en dat de regierol verder zal worden gedefinieerd in overleg met de VGC. Ik heb dus al een eerste overleg gehad met de VGC daarover.

De heer Paul Delva: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik sta perplex. De reden van mijn vraag is dat bon heel duidelijke signalen stuurt dat er een stagnatie is in het aantal mensen dat een contract ondertekent, omdat hun aanbod verzadigd is. Daarom zit ik hier vandaag. En u antwoordt mij dat het aantal inburgeraars sterk is gestegen in 2010, maar in tegenstelling tot in Antwerpen is het in Brussel stilgevalen in 2011.

Dat is het verhaal van de kip en het ei. Bon zegt dat ze vandaag mensen wegsturen omdat er geen plaats meer is. Als een school vol zit, zal het jaar daarop de toename van het aantal leerlingen in die school nul zijn. Als bon dus zegt dat ze geen mensen meer kunnen inschrijven, zal dat aantal stagneren. Bovendien zal het aantal aanmeldingen ook dalen, want in het wereldje van de inburgeraars doet het nieuws snel de ronde als er op korte termijn geen cursussen meer worden aangeboden.

Minister, u zegt dat u geen overleg hebt gehad met bon naar aanleiding van de signalen. Ik wil u met aandrang vragen om net wel contact op te nemen met het onthaalbureau. Wat zij zeggen, staat diametraal op wat u vandaag in de commissie zegt. U zegt dat er geen probleem

is en dat de cijfers dat aantonen. Het onthaalbureau zegt net het tegenovergestelde. Zij staan wel op het terrein.

Ik wil u heel dringend vragen contact op te nemen met het onthaalbureau. Indien het klopt wat bon zegt, dat mensen die zich spontaan aanbieden bij de Vlaamse Gemeenschap, wandelen worden gestuurd, is dat een totaal verkeerd signaal vanuit Vlaanderen aan potentiële inburgeraars. We delen toch de doelstelling om het Nederlands en de Vlaamse Gemeenschap een grotere plaats te geven in onze hoofdstad. Ik vind dat bon daarin een sleutelrol zou moeten spelen. Bon heeft bewezen dat ze flink werken. Als zij een dergelijk signaal sturen, is het nuttig, minister, om daarop in te gaan en eens met hen rond de tafel te zitten om na te gaan wat er aan de hand is en waaraan de stagnatie van hun cijfers te wijten is. Ik veronderstel dat dan duidelijk zal worden dat die stagnatie inderdaad te wijten is aan het feit dat zij met de middelen en het personeel waarover ze beschikken op hun tandvlees lopen en niet meer kunnen doen dan wat vandaag het geval is.

Mevrouw Khadija Zamouri: Ik ben ook een beetje overrompeld door de cijfers die u geeft, minister. Ik had een heel praktisch antwoord verwacht. Tussen de lijnen zegt u dat bon de middelen niet efficiënt gebruikt. Kijk wat ze in Antwerpen doen. In Brussel besteden ze veel meer voor minder.

Ik weet alleen dat er lange wachtlijsten zijn. Mocht ik nu zelf niet worden geconfronteerd met mensen die in Brussel zitten te wachten om vrijwillig een inburgeringstraject te kunnen volgen, dan zou ik er niets over kunnen zeggen. Ik ken toevallig heel erg goed het Brussels Onthaalbureau bon en het Huis van het Nederlands. Ik weet en steek er mijn hand voor in het vuur: die mensen werken erg efficiënt. Ik had niet verwacht dat u zo veel cijfers zou geven. Ik lees het in het verslag na. Ik had wel verwacht dat u erg blij zou zijn dat zo veel nieuwkomers willen toetreden tot de Nederlandstalige gemeenschap in Brussel. Wij moeten daar open voor staan, en niet de indruk wekken dat zij eigenlijk geen plaats bij ons hebben. Dat laatste is wel de indruk die de man in de straat krijgt.

Minister Geert Bourgeois: Uw interpretatie van mijn antwoord komt absoluut niet overeen met wat ik bedoel. Ik heb op vele plaatsen al de lof gezongen van het feit dat bon vzw erin slaagt om veel mensen aan te trekken en hen op vrijwillige basis Nederlands te laten leren. Dit is dus een succesverhaal. Werkt het Brussels Onthaalbureau bon vzw efficiënt? Ja en neen. In 2010 kon bon vzw de grote stijging opvangen, weliswaar met behulp van extra middelen. Bon vzw werkt anders dan de andere onthaalbureaus. Onthaalbureaus zoals dat in Antwerpen focussen op hun kernactiviteit: het aanbieden van de trajecten. Bon vzw daarentegen biedt, ook dankzij breed ondersteunende diensten, een aantal nevenactiviteiten aan. Bon vzw gebruikt dus personeel en middelen niet enkel voor de wettelijk vastgelegde activiteiten.

Op zich is dat een goede zaak. Maar in een periode van schaarste moet men zich natuurlijk in de eerste plaats concentreren op de kernactiviteiten. Ik kan niet beweren dat de budgettaire situatie ons zal toelaten om de komende jaren veel extra middelen voor inburgering vrij te maken. Integendeel, mijn conceptnota maakt duidelijk dat wij efficiënter moeten werken. Dat is onontbeerlijk. Bon vzw blijft die voorafname ten belope van 15 procent krijgen, maar zet tegelijkertijd ook in op wat voor andere onthaalbureaus niet als een kernactiviteit wordt gedefinieerd. Ik wil daarover in dialoog gaan. Wij zullen elkaar niet nieuws vertellen, maar toch wil ik het nogmaals over hun flankerende dienstverlening hebben. Zolang zij daarvoor mensen en middelen vrijmaken, zijn er minder mogelijkheden om de kerntaken af te werken.

Mijn medewerkster heeft met bon vzw gebeld. Ik moet wel zeggen dat niemand mij heeft gemeld dat er wachtlijsten zijn. Ik heb overigens ook gezegd dat bon vzw er als geen ander in slaagt om mensen snel de cursus LO aan te bieden. Het verhaal is dus genuanceerd. Ik neem die werking ernstig en zeg overal dat het fantastisch is dat wij erin slagen om zo veel nieuwkomers in Brussel op vrijwillige basis bij de Vlaamse Gemeenschap te betrekken. Veel

mensen doen dat uit economische overwegingen: om hun kansen op een job te verhogen. Er zijn ook andere redenen. *(Opmerkingen van mevrouw Khadija Zamouri)*

Is de liefde voor het Nederlands er eentje van? Niemand heeft mij dat ooit gezegd, maar als dat zo is, dan maakt u mijn dag goed.

Ik zal dus overleggen. Ik kan nu evenwel niet zeggen dat volgend jaar meer geld voor inburgering ter beschikking zal zijn. Ik wou dat ik het kon zeggen, maar dat gaat niet. De sector is organisch gegroeid, met meer dan zestig organisaties. Wij proberen de sector te stroomlijnen en efficiënter te laten werken. Maar in elk geval zal ik overleggen, ook over het punt dat er wachtlijsten zouden zijn.

De heer Paul Delva: Ik ben benieuwd naar de resultaten van dat overleg. Ik ken de budgettaire situatie. Ik wil enkel zeggen dat wat mevrouw Zamouri hier ook zegt ingaat tegen alles wat al decennialang over de positie van de Vlaamse Gemeenschap Brussel wordt gezegd. Dat is ook de reden waarom ik hier vandaag dat onderwerp wou aansnijden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het elektronisch stemmen bij de lokale verkiezingen van oktober 2012 - 2726 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag is misschien een beetje achterhaald, maar toch lijkt het mij belangrijk dat u daarover wat duiding verschaft.

Ik heb begrepen dat het prototype van de nieuwe stemcomputer klaar is. Een aantal gemeentebesturen is benaderd om er testen te kunnen uitvoeren. Bij ons zijn ambtenaren langsgeslagen om te kijken of de infrastructuur in orde is. Hierover heb ik meegedeeld dat wij graag bereid zijn om mee te werken. Wij vatten ons gemeentehuis op als een open huis. Wij heten Vlaanderen altijd welkom.

Ik heb ook begrepen dat u nog een verslag ter beschikking moet krijgen en alles nog niet definitief is, maar toch ook dat er op 27 oktober een proefstemming zal plaatsvinden. Wat is dan het vervolg? 14 oktober 2012 is minder dan een jaar later. Is de administratie in staat om tegen dan alles in gereedheid te brengen opdat alles zo veel mogelijk elektronisch kan verlopen? Ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, minister, collega's, ik ben alvast erg blij dat de nieuwe kieswetgeving ervoor zorgt dat wij zelf een beslissing zullen kunnen nemen en niet langer moeten afhangen van onze buurgemeenten. Vroeger moest ik wachten tot de pc's in Veurne waren goedgekeurd om in Koksijde de verkiezingen te kunnen organiseren. *(Rumoer)*

Ik denk dat de timing goed wordt gerespecteerd. De proefstemming, uitgerekend in Veurne, is gepland voor 27 oktober.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Wanneer zullen de gemeentebesturen weten wat de begrotingsimplicaties zijn? Zowat elk gemeentebestuur is bezig met de begrotingsopmaak voor 2012. Als er nieuwe pc's komen, dan hoop ik niet, maar verwacht ik wel dat een bijdrage van de gemeenten zal worden gevraagd. Of kunnen de federale en Vlaamse overheden garanderen dat die gratis ter beschikking worden gesteld?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, ik zal de voorgeschiedenis niet herhalen, u kent die. U weet ook waar en wanneer er tijd is verloren, ook op het federale niveau. Ik heb u al eerder in een stand van zaken meegedeeld dat er is gegund. Dat gebeurde op 2 februari 2011. Smartmatic kreeg twee maand de tijd voor de oplevering van het prototype. Ik heb u op 26 april al op de hoogte gebracht van de vertraging die de producent toen reeds had opgelopen met de ontwikkeling ervan, namelijk zes weken. Als gevolg daarvan zijn een aantal maatregelen genomen die de kans op een positieve afloop van de overheidsopdracht moesten vergroten. Op kosten van Smartmatic werd beslist PricewaterhouseCoopers (PWC), de certificerende instantie, veel nauwer te betrekken bij elke stap in het productieproces. De apparatuur die nodig is voor een stemexperiment wordt door Smartmatic op eigen risico geproduceerd, vooraleer een officiële bestelling door de betrokken overheden gebeurt.

Smartmatic bood op 20 juni 2011 een eerste prototype ter certificering aan. Op 8 juli 2011 heeft het erkende adviesorgaan PWC een advies uitgebracht over de haalbaarheid en de geschiktheid van dat systeem. Samengevat luidde dat advies: "Op basis van de door ons verrichte werkzaamheden en met inachtneming van de door ons geformuleerde bemerkingen, besluiten wij dat de voorgestelde oplossing technologisch, organisatorisch, juridisch en ecologisch met redelijke zekerheid haalbaar is. Het geteste prototype is echter niet geschikt omwille van een vijftal tekortkomingen die Smartmatic gedeeltelijk in recentere, niet door ons geteste maar wel geobserveerde, versies heeft opgelost."

Dat advies betekent concreet dat het organiseren van verkiezingen met het nieuwe stelsysteem met een redelijke zekerheid haalbaar is, maar dat het beschikbare prototype op het ogenblik van de certificering nog niet voldeed aan de nodige vereisten. Als gevolg daarvan werkte Smartmatic aan een definitief prototype. Het bedrijf heeft dat prototype op 22 september 2011 aan PWC aangeboden. Bij een positief advies zullen de drie betrokken overheden – federale, Vlaamse, Brusselse – op 27 oktober 2011 een verkiezingsexperiment organiseren om de apparatuur en de software uitvoerig in een gesimuleerde omgeving te testen. We zullen het publiek hierbij betrekken.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur bereidt dit momenteel concreet voor, samen met de collega's van de administraties van de federale en de Brusselse overheid. In totaal zal op 27 oktober in 29 stembureaus worden gestemd – op voorwaarde dat het prototype wordt goedgekeurd. Vlaanderen neemt daarvan 11 bureaus voor haar rekening: 4 gebouwen van de Vlaamse administratie, in Brussel en Leuven; 1 bedrijf – HP in Mechelen; 5 stembureaus in lokale besturen – Antwerpen, Gent, Veurne; en 1 school – de Provinciale Hogeschool Limburg in Hasselt. Alle betrokken partijen gaan principieel akkoord om mee te werken. De stembureaus zullen open zijn van 10 uur tot 14 uur.

In afwachting van de oplevering en de certificering van het prototype heeft de Vlaamse Regering haar standpunt tot op heden niet gewijzigd: de Vlaamse Regering wil in 2012 in alle Vlaamse gemeenten elektronische verkiezingen organiseren. De effectieve beslissing kan echter maar worden genomen na de oplevering van het definitieve prototype en de evaluatie ervan en na de organisatie van het verkiezingsexperiment en de evaluatie ervan. Ten slotte moeten ook de bestellingen van de hard- en software gebeuren en moet een tijdige levering plaatsvinden.

Gelet op de al vermelde opleverings- en evaluatiemomenten is het jammer genoeg op dit moment niet mogelijk een absolute waarborg te geven. De eindbeslissing kan onmogelijk worden genomen voor de certificering van het prototype en de evaluatie van het experiment zijn gebeurd. Als het project in gunstige zin evolueert, is de productie en de plaatsing van de nodige stemcomputers nog haalbaar. Aangezien de productie van de pc's zes maanden in beslag neemt, moet de bestelling nog dit jaar gebeuren. Het hoeft geen betoog dat het agentschap dit dossier dag aan dag opvolgt.

De begrotingsonderrichtingen betreffen het budget 2012. Ik herhaal dat de levering van de pc's gebeurt op kosten van de federale en de Vlaamse overheid, respectievelijk voor 20 procent en 80 procent. In de toekomst moeten de gemeenten dus enkel instaan voor het onderhoud, de vervanging en de bewaring. Het is een reusachtige investering. Zij zal worden uitgevoerd, tenzij er iets misloopt. Wij boeken vooruitgang, maar het is dus wachten op die twee evaluaties.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank u voor het antwoord. Ere wie ere toekomt: dankzij uw inspanningen evolueert het dossier in de goede richting. Het zal van u en uw administratie afhangen of alles tegen 14 oktober 2012 in gereedheid kan worden gebracht. Ik heb er alle vertrouwen in.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■